

SPASIBO

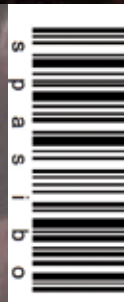
спасибо

№1

JUNI 2013

RUSSISCH: MEELEVEN, MEEVOELEN, MEEDOEN

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR STUDENTEN RUSSISCH

PELMENI IN BERLIJN ▪ **RUSSISCH IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS** ▪ HOOGOPGELEID SPORTEN ▪ IEDEREEN 'VKONTAKTE' ▪ **DE WINNE'S RUSSISCH** ▪ GEBROKEN RUSSISCH ▪ FLIKKEN IN VUUR

In Your Pocket guides and mini-guides are published in more than 75 cities across the continent. You can download PDF versions of them all for free at inyourpocket.com.

In Your Pocket
Europe's City Guide
inyourpocket.com

inyourpocket
ESSENTIAL CITY GUIDES

JESSICA JACOBS

Rusland betekent voor iedereen wat anders. Voor sommigen is het een thuisland, anderen voelen een diepe passie om het te ontdekken. Nog te veel mensen zijn zich nog niet bewust van wat het land te bieden heeft en denken dat er enkel beren, vodka en koude te vinden zijn. Wie in Rusland is geweest, weet dat het een land met vele gezichten is. Iedereen heeft zijn eigen verhaal van warme ontvangsten bij mensen thuis of vervelende confrontaties met corrupte politieagenten. Verhalen van mensen in verschillende situaties worden hier samengebracht en geven een genuanceerder beeld van dit grote en ondoordringelijke land. We mijden geen stereotypen, maar voelen ze wel aan de tand. Wie Rusland al kent, vindt hier de mogelijkheid om zijn ervaringen af te toetsen aan die van anderen en zich te verdiepen in het onderwerp, voor anderen is het een mooie kans om een wereld te ontdekken.

WAAROM DANKT 'SPASIBO'?

ANTWERPEN - BERLIJN - BRUGGE - BRUSSEL - GENT -
IEPER - KAZAN - LEUVEN - MECHELEN - MOSKOU - ROESELARE

EKATERINA VERHEES

Dit tijdschrift is een wonder, een enig logisch resultaat van een lange ketting toevallen en spontane beslissingen. Vanaf het moment waarop Jessica het idee voorstelde werd deze puzzel opgelost. Of, tenminste, wist ik eindelijk wat te antwoorden op de vraag 'Waarom bent u naar België gekomen?' Om dit magazine te maken. Ik heb redenen genoeg om te danken, wat ook de titel is van ons tijdschrift is geworden. Vooral onze lezer danken wij voor de keuze om het Russisch te leren en dit ook een beetje te willen doen via het lezen van ons tijdschrift. Tijdens de voorbereiding van deze editie hadden we zelf niet verwacht dat ons onderwerp zo rijk is, hoe opvallend de personages kunnen zijn, hoe vindingrijk de leerkrachten werken, hoe verrassend de invalshoeken zijn op het kruispunt van betrokken culturen en sociale klassen. We kunnen zeker veel leren van elkaar en daarvoor danken.

Tweetalige opvoeding voor kinderen van de Russischtalige immigranten, blz. 28

Russische gemeenschap in Berlijn, blz.14-20

Acht jaar met een rugzak langs de Russische wegen, blz.10

De astronaut en tv-presentatrice vertellen over hun relaties met de taal, blz.34

INHOUD

RUSLAND DICHTER DAN JE DENKT

- 10** 'Nooit onveilig gevoeld in Rusland'
- 13** Gentse spoken
Onzichtbare geschiedenis van een Oost-Vlaamse wijk

BERLIJN

- 16** Russisch-orthodox weekend
- 18** Pelmeni in Berlijn
- 20** 'Ik geef tekst nieuw leven'
Martyshchev exposeert in Russisch Huis

ONDERWIJS

- 22** Russisch in het secundair onderwijs?
- 25** Maryke op Erasmus in Irkutsk
- 28** Mama's taal
Russische school helpt bij tweetalige opvoeding
- 31** 'Stop! Je Russisch is uitstekend!'

COVERSTORY

- 34** De Winne's Russisch

REIZEN

- 40** Moskou: 'Rusland is alleen leuk als het mooi weer is'
- 44** Hoogopgeleid sporten
Kazan organiseert universiade
- 48** Fotoreportage Kazan

Nº1 JUNI

CULTUUR

- 52** Flikken in vuur
54 Zoon van zijn vader
56 Review
58 Gebroken Russisch
62 'Veel bijgeleerd in België'
Maria Trofimova op uitwisseling
63 Weg met de stereotiepen,
feel comfy!

LIFESTYLE

- 64** Vladlena Moroz
66 Shapka
67 Sovjet nintendo

TEST

- 68** Hoe Russisch bent u?

KORTOM

- 72** Коротко обо всём

STRIP

- 74** Ondertussen in Kazan

COLOFON

Redactie, vormgeving: Jessica Jacobs, Ekaterina Verhees
Eindredactie: Jessica Jacobs
E-mail: jessica.jacobs4@gmail.com
katya.verhees@gmail.com
Web: journo.be/wordpress8
www.facebook.com/pages/Spasibo

Shapka, hoge hakken,
namaak van Nintendo
en een jeugdkampi-
oen in het zwemmen
in Lifestyle, blz.64-67

'Te hebben of niet te hebben?'
en andere eeuwige Russische
vragen op blz.58

Kazan, blz.48

Jong Russisch
theater, blz.52

TENTOONSTELLING

TAIGA PENSEEL

KONSTANTIN DVERIN. 'EINDELOOS SIBERIË'

© Konstantin Dverin, D.E.V.E

De beeldende kunstenaar uit Novokuznetsk haalt een titel van Laureaat van Kuzbass voor een bijzondere bijdrage aan de ontwikkeling van de moderne kunst. De kunstkenner stemmen voor deze bijzonderheid met hun geld: de werken van Konstantin Dverin worden gepresenteerd in collecties van het Russisch Centrum van de Verenigde Staten in Washington, in de Kunstenaarsvereniging in Moskou, in het Museum van Vysotsky en ook in diverse privé-collecties over de hele wereld. De Siberische kunstenaar grijpt de aandacht van zijn toeschouwer door de samenvoeging van het realisme en het magische spel van licht en kleur, dat nooit overbodig kan genoemd worden in het taiga gebied. Fijne tinten, kleine nuances, zo leren we de wonderbaarlijke wereld van Siberië kennen, en zo opent Dverin discussie over de toekomst van zijn geboorteland, hij richt onze aandacht op het dagelijkse leven van de Siberische inwoners, en nodigt iedereen uit om samen met hem te filosoferen.

EXPO

KANDINSKY TERUG NA 100 JAAR

De expo 'Kandinsky and Russia' wordt voor het eerst getoond in België. Onder 150 werken, die in de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten worden getoond, bevinden zich een vijftigtal schilderijen van Wassily Kandinsky zelf, naast een aantal werken uit de volkskunst en schilderijen van Larionov en Malevitsj. De expo Kandinsky & Russia is onderverdeeld in vier deeltentoonstellingen met de volgende suggestieve titels: 'Schilderkunst beleven', 'Schilderkunst beluisteren', 'Te midden de natuur' en 'Kandinsky en de mythologie'. De laatste tentoonstelling van Kandinsky in Brussel vond plaats juist 100 jaar geleden in de al verdwenen Galerie Georges Giroux.

Tot 30 juni

www.expo-kandinsky.be
Regentschapsstraat 3, Brussel
Telefoon: +32 25 08 32 11

Tot 10 juni

D.E.V.E. Gallery,
Kolenkaai 70, Brugge
www.deerfenisvaneeuwen.com

CURSUS

WEEK IN LEUVEN

Op 1-5 juli organiseert het Centrum Russische Studies in Leuven een zomerschool Russische Taal. Er zijn twee groepen: beginners, die een overlevingscursus Russisch krijgen, en gevorderden, die in hun les zullen krijgen over literatuur, geschiedenis, kunst en maatschappij.

Meer info en inschrijvingen:

www.centrumvoorrussischestudies.be
Blijde-Inkomststraat 13, 3000 Leuven
Telefoon: +32 16 32 54 97

© Petrowodkins.com

MANNEKE WODKINS

'Let's face it. Belgium is a boring little country. And Brussels is a boring city', schrijft de Russische kunstenaar Petro Wodkins op zijn website.

Op 13 mei, heel vroeg in de morgen heeft hij een gouden beeld van zichzelf geplaatst op de plaats waar Manneke Pis staat in Brussel. Want Manneke is ook 'a horrible little statue'. Petros' hoop om toeristen blij te maken met de pissende gouden zelf kwam gedeeltelijk uit.

De politieagenten hebben dezelfde dag het kunstwerk opgemerkt en in hechtenis genomen..

NANONOVGOROD

Belgische bedrijven investeren in de toekomst van Nizhny Novgorod. DEME (offshore diensten in gas- en olie-industrie) en Fluxis (gas) zijn al lang actief in de regio en nu zijn ze van plan om daar een piloot gebied te ontwikkelen in nanotechnologie. De gouverneur van Nizhny Novgorod Oblast Valerij Sjantsev opent alle deuren voor de Belgische partners en geeft ze de volledige toegang tot de industriële zones rond de stad.

Over de kunstenaar is er niet zo veel gekend. Volgens zijn biografie, is hij geboren 'vroeg in de lente van 2013', en in de loop van de laatste paar maanden was hij al in meerdere Europese steden gespot met andere kunstprovocaties. Het Brusselse incident is al het negende.

Twee weken geleden stond hij in Wenen voor de galerij Mumok en stuurde de bezoekers weg; 'Tijdelijk gesloten tot de volgende berichtgeving'.

'Het was gewoon een grapje', zegt de kunstenaar over zijn indrukwekkende prestaties in zelfpromotie.

OLYMPISCHE VLAM OP RUIMTEVLUCHT

De Olympische Winterspelen van Sochi 2014 mikken op een titel van het meest ambitieuze sportevenement. De organisatoren overleggen nu of de Olympische vlam een vlucht door de ruimte kan maken. Dat maakte een woordvoerder van het Russische ruimtevaartagentschap Roskosmos bekend. Voorlopig is nog niet beslist of het een haalbare kaart is voor de dienstregeling van de astronauten.

ZE ZEGGEN

Pascal Smet: 'Het niet verder subsidiëren van ontvangstoprojecten binnen het Vlaams jeugdbeleid is een inhoudelijke keuze. Vlaanderen kent grote noden voor kansarme jongeren hier.'

Vlaams minister Jeugd schrapt dit jaar subsidies voor opvang van kinderen uit Tsjernobyl. In 2012 kregen de deelnemers van ontvangstoprojecten 130000 euro.

DEPARDIEU LEERT RUSSISCH

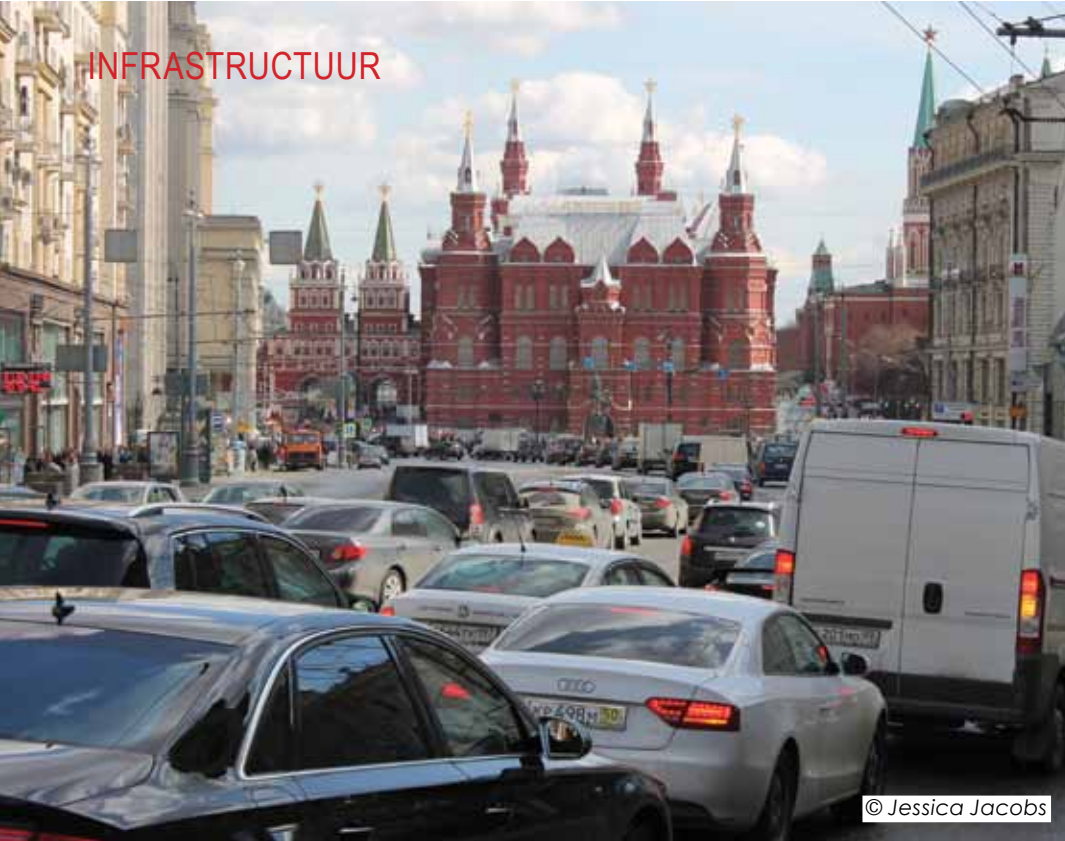
De opstandige Franse miljonair Gerard Depardieu vindt minder steun onder zijn nieuwe Russische landgenoten als een 'ereburger', dan als een geniale acteur en een levende klassieker. Tijdens zijn laatste bezoek in de provincies, deze keer in Grozny, de hoofdstad van Tsjetsjenië, liet Depardieu weten dat hij eindelijk van plan is om het Russisch te leren.

De acteur kreeg het Russisch burgerschap op 3 januari 2013 persoonlijk van Vladimir Poetin, wat ook een overtreding is van de Russische grondwet. Depardieu weigerde zijn Franse paspoort nadat de belastingen voor de rijken opnieuw was verhoogd.

© RIA Novosti

INFRASTRUCTUUR

127

uur bracht een gemiddelde Moskoviet in 2012 door in de files, volgens onderzoek van TomTom. De langste file nam plaats op 4 februari 2013 en telde 3500 km, wat 600 km langer is dan de afstand tussen Moskou en Parijs. Moskou staat op de eerste plaats in de rating van de drukste steden ter wereld. **Lenta.ru**

INBURGERING

333

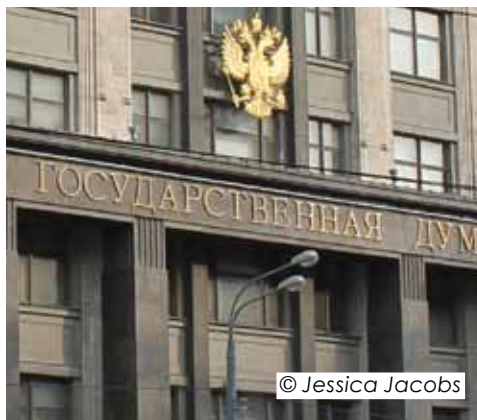
vreemdelingen uit Centraal-Azië werden geregistreerd in een appartement van 44,7 m² in de Konenkova straat in Moskou. De migranten verlaten ex-Sovjetrepublieken omwille van werkloosheid en komen vaak naar Moskou, omdat daar de grootste en toegankelijkste arbeidsmarkt is voor de Russische burens. Maar zelfs om een zwaar en laagbetaald werk te vinden, moeten werknemers een vast adres hebben in de stad, dat leidt tot de illegale verkoop van 'registraties' en dergelijke absurde gevolgen: **Mosproc.ru**

WETENSCHAP

20

ingevroren klanten telt het Russische bedrijf KrioRus, het enige bedrijf in Eurazië dat overledenen bewaart in vloeibare stikstof voor een mogelijke verrijzenis in de toekomst. Het bedrijf heeft nog een honderdtal contracten afgesloten. Volledig invriezen kost 30000 USD, het bewaren van alleen de hersenen – 10000 USD. Amerikaanse collega's van Alcor of het Cryonics Institute (CI) verdienen 150000 USD per contract en ze trekken ook steeds meer klanten aan van West-Europa waar cryonisatie nog niet toegestaan is. Amerikaanse noch Russische biologen garanderen het succesvol ontdooien na 100 jaar – zo lang duurt het contract. Het gaat om een deelname aan een wetenschappelijk experiment. Er bestaat nog geen technologie om de ingevroren lijken weer tot leven te wekken, maar we rekenen serieus op de toekomstige prestaties van de wetenschap. **KrioRus**

CORRUPTIE

30

van de 450 parlementsleden van de Doema, het Russische Lagerhuis, zijn gescheiden vooraleer ze hun inkomensgegevens indienen. Zo vermijden ze dat ze belastingen moeten betalen voor het bezit van hun partner. De presidentiële dienst onderzoekt nu of er sprake is van fraude. **De Standaard**

INTERNET EN SOCIALE MEDIA IN RUSLAND

IEDEREEN 'VKONTAKTE'

door Jessica Jacobs

Sociale media zijn een internationaal gegeven. Ze gaan over grenzen en brengen mensen met verschillende nationaliteiten bij elkaar. Toch heeft Rusland ook andere sociale media dan het internationaal gekende facebook, youtube en oneindig veel andere. Elk medium heeft zo zijn eigen specifieke mogelijkheden en publiek.

De belangrijkste sociale media in Rusland zijn Odnoklassniki, VKontakte en My World, gevolgd door facebook en twitter. Odnoklassniki, vrij vertaald naar klasgenoten, trekt een iets ouder publiek aan dan de overige sociale media. VKontakte heeft daarentegen de naam gericht te zijn op tieners en jongeren. Vooral de toegang tot gratis muziek en films is er voor hen aantrekkelijk en net hierin verschilt de facebook-kopie van zijn Amerikaanse tegenhanger. De lay-out is anders wel heel gelijkend. VKontakte is erg populair in Rusland en ex-Sovjetstaten. Facebook wordt daar vooral aanvullend gebruikt door een jongere bevolking die in contact wil staan met internationale vrienden.

Alternatieve sociale media

Voor elke westerse website is er wel een Russische variant te vinden. Wil je verlost zijn van al de reclame op Youtube? Kijk eens op de Russische tegenhanger RuTube. Het principe is hetzelfde, filmpjes zijn gratis te bekijken. Volgens hun eigen cijfers hebben ze meer dan 30 miljoen unieke bezoekers. Zoek je werk in Rusland, hou dan niet vast aan LinkedIn, maar probeer HeadHunter.ru. Op iReport (CNN) is iedereen reporter, de burger brengt zijn verhaal. De Russische tegenhanger hiervan is Mreporter.

Internetafhankelijkheid

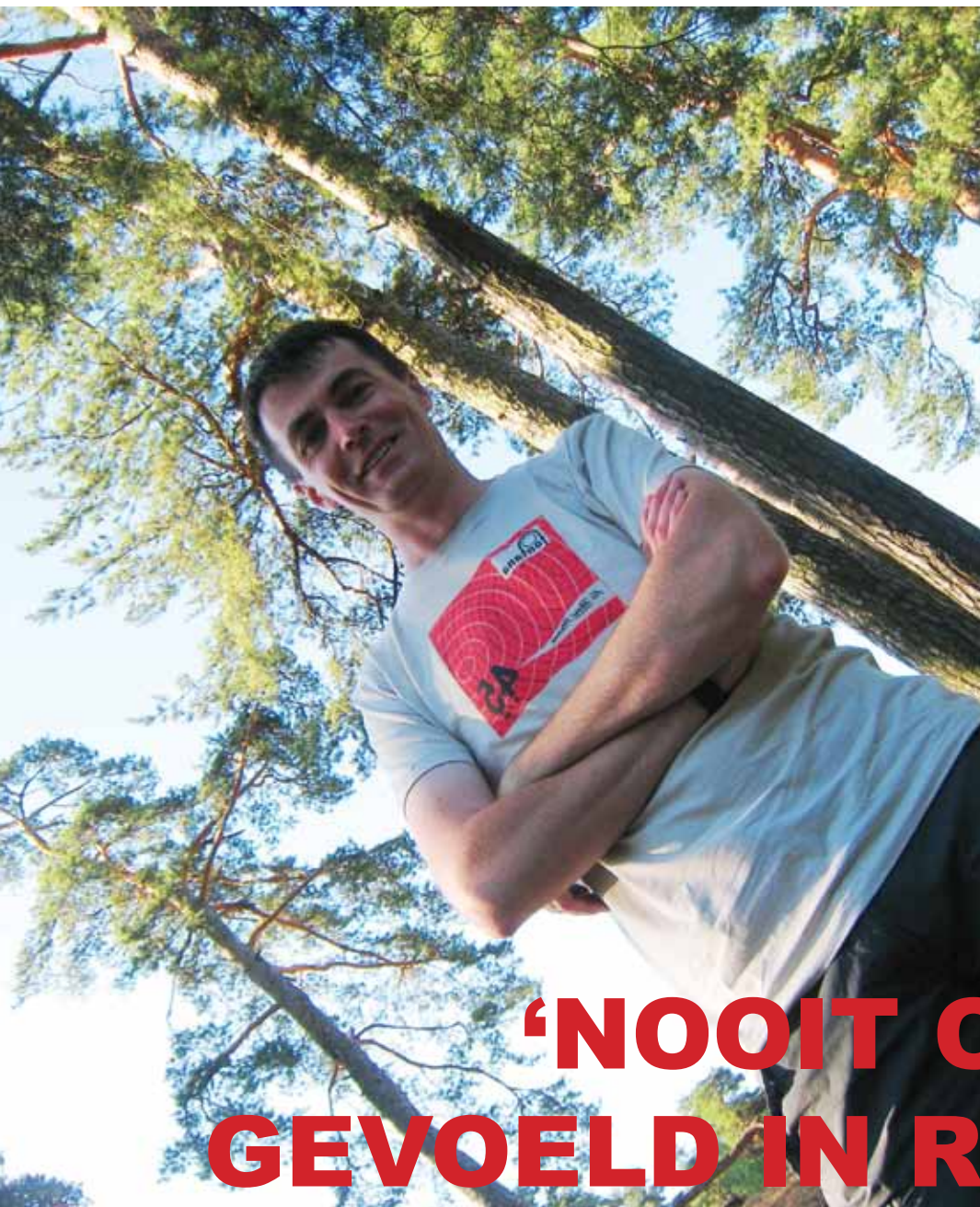
Gebruik maken van sociale media vereist natuurlijk internetgebruik. Voor een onderzoek naar de internetafhankelijkheid van mensen in Moskou, gingen twee studenten van de Moskouse Staatsuniversiteit naar tien lokale cafés en restaurants. Daar keken ze hoeveel procent van de mensen die in gezelschap waren tegelijkertijd ook op internet zaten. De resultaten variëren van 3 procent in een zaak genaamd Delicatessen, tot 30,7 procent in Vatrushka, met een gemiddelde van 16 procent.

'We hadden hoge resultaten verwacht. Iedereen in Moskou zit vaak met zijn mobiele telefoon op internet, ikzelf ook. Dat mensen ook op internet zitten wanneer ze met vrienden op café zitten is een trend die is opgekomen met de uitgebreide mogelijkheden van mobiele telefoons, de vele apps en dergelijke. Natuurlijk heeft dit een grote invloed op

'Mensen zitten ook op internet wanneer ze met vrienden op café zitten' Ani Oganessian

ons leven. Volgens cijfers van IPSOS zitten Russen dagelijks gemiddeld bijna vijf uur op sociale media. Dit hoeft niet altijd actief te zijn, maar ze staan bijvoorbeeld open in een internetpagina tijdens het werk', zegt Ani Oganessian, die meewerkte aan dit onderzoek voor het tijdschrift Afisha.

Medewerker van de 'Krant van West-Vlaanderen' Kurt Lapere (42) uit Diksmuide zoekt geen ontspanning op reis, maar wel uitdaging. Elk jaar steekt hij de oostelijke grenzen van Europa over en ontdekt hij nieuwe streken in Rusland. Hij deelt zijn indrukken met 'Spasibo'.

door Ekaterina Verhees

FOTO'S KURT LAPERE
LAPERE.ZENFOLIO.COM

'NOOIT ONVEILIG GEVOELD IN RUSLAND'

ACHT JAAR MET DE RUGZAK LANGS RUSSISCHE WEGEN

Ik heb toerisme gestudeerd en tot 2005 was ik al naar heel wat klassieke bestemmingen geweest: Argentinië, Costa Rica, de Verenigde Staten, en vrijwel alle Europese landen. Toen plande ik een niet-alledaagse citytrip naar Moskou. Ik zocht iemand die mij kon ontvangen, en ik ben via het internet in contact gekomen met enkele Russische studenten. Natuurlijk was ik een beetje zenuwachtig. Je weet nooit wie je online tegenkomt, en ik zocht immers overnach-

tingsmogelijkheden in een voor mij totaal vreemd land.

Ik sprak toen nog geen Russisch. In de metro moest ik de stations tellen, want de metrokaart was nog niet vertaald. Ik zag alle 'musts' van Moskou. Je kan immers niet naar Moskou gaan zonder het Rode Plein en het Kremlin gezien te hebben. Vele dingen leken me raar die eerste keer. De studenten bij wie ik logeerde, woonden op een campus met zijn drieën op een kamer. Het was vakantie en één student was

naar huis, zodat ik het vrije bed kon innemen. Het was voor mij onvoorstelbaar dat studenten in zo'n kleine kamer het hele jaar samen moesten leven, studeren, koken, eten, slapen... Hun gastvrijheid was verrassend en in 2007 keerde ik terug, dit keer naar het geboortestadje van één van hen, niet ver van Tsjeljabinsk.

Van Tsjeljabinsk trok ik naar Jekaterinenburg, waar de grens tussen Azië en Europa ligt. Via de Transsiberische

spoorweg reed ik verder tot Novosibirsk, de hoofdstad van Siberië. Daar viel me de grootheid van de stad op.

Zo'n brede lanen en moderne gebouwen verwachtte ik in Siberië niet te vinden. De stad Krasnojarsk is één van mijn favoriete Russische steden. De stad heeft iets speciaals en is echt gezellig. In de omgeving is er ook het wondermooie nationaal park Stolby. Het grijze Irkutsk is zijn tegenhanger, de enige reden om daar naartoe te gaan is het adembenemende Bajkalmeer. Trouwens, in 2007 kregen ze op het eiland Olchon (in het Bajkalmeer) voor het eerst elektriciteit. En

zo verloor Olchon zijn bioscoop, die gesloten werd toen iedereen een televisie in huis haalde.

In 2009 ben ik naar Sint-Petersburg geweest, ongetwijfeld de mooiste en kleurrijkste stad van het land. In 2010 klom ik de beroemde Potemkin-trappen op in Odessa en bewonderde ik de Volga vanuit het witte Kremlin in Nizhny Novgorod. De stad Perm lijkt me een slaperige stad, maar in de omgeving ligt het prachtige natuurpark Basegi, waar ik de eerste buitenlandse bezoeker was in vijftien jaar.

In 2011 bezocht ik Samara en Orenburg en beleefde ik dankzij mijn gast-

gezin een avontuurlijke week in Sochi, dat zich voorbereidt op de Olympische winterspelen van volgend jaar.

Ik zag in Rusland paleizen en reusachtige monumenten, berkenwouden en bergen, verlaten mijsdorpsjes en moderne steden, historische slagvelden en voetbalwedstrijden. En ik heb gezwommen in het Bajkalmeer en heel veel gezweet in de banja... Ik ben ook naar

enkele voormalige Sovjetrepublieken

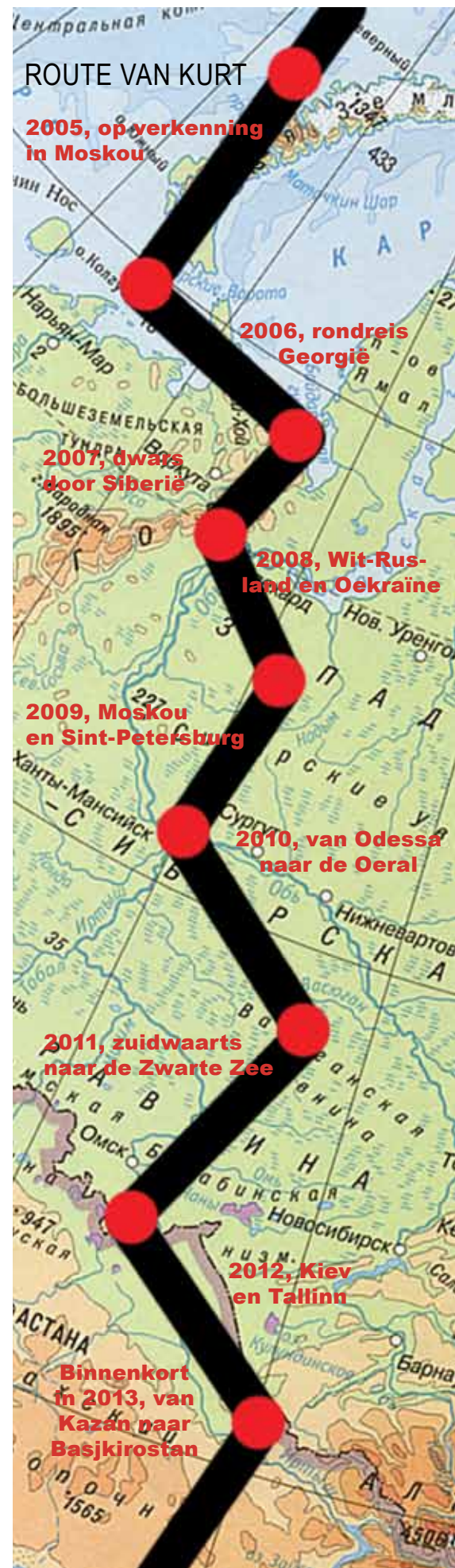
Iedereen die ik in Rusland heb ontmoet, zei me bij het afscheid: 'Kom terug!'

gereisd: Georgië (2006), Wit-Rusland (2008), Estland (2009). In Oekraïne (2008) bezocht ik Kiev, het rampgebied van Tsjernobyl, en de Krim, een prachtige regio aan de Zwarte Zee. Maar het is en blijft Rusland dat me het meest aantrekt.

Wat is me bijgebleven? De enorme gastvrijheid van de mensen. Ik heb me bovendien nog nooit onveilig gevoeld in Rusland, in tegenstelling tot wat sommige mensen hier denken over dit prachtige land. Iedereen die ik in Rusland heb ontmoet, zei me bij het afscheid: 'Kom terug!' En ja, ik blijf teruggaan, want Rusland blijft me telkens weer verrassen'.

Eiland Olchon, Bajkalmeer

PRAKTISCHE TIPS

Als ik naar Rusland reis, is het meestal voor een drietal weken. De gemiddelde kostprijs voor zo'n reis is ongeveer 1250 euro, inclusief vluchten, treintickets, excursies, overnachtingen en maaltijden.

Ik laat mijn visum regelen door de VisumCentrale. Maar elk jaar worden de regels strenger. Dit is vervelend en het hindert volgens mij de ontwikkeling van het toerisme in Rusland. Ik reis met de rugzak en ik logeer meestal bij gastgezinnen of in jeugdhoevies. Binnenlandse vluchten en treinen zijn relatief goedkoop. In slaaptreinen zijn er drie klassen: 1ste, 2de en 3de klasse. Een 'platzkart' (3de klasse) voorziet een slaapbank in een open afdeling. In een coupé (2de klasse) heeft men meer privacy. Het is een afgesloten ruimte met vier bedden: twee dienen tijdens de dag als zitbanken voor alle vier de reizigers en twee hangen erboven. Ik neem altijd coupé. In een 1ste klasse coupé reist men met zijn tweeën, dit is veel duurder.

In Moskou logeer ik meestal in Godzillas Hostel, volgens mij de beste jeugdhoevies van Rusland. In vele andere steden zoek ik op voorhand gastgezinnen via het internet.

Russische jeep UAZ in het Nationaal park Samarskaya Luka, Samara

TE GAST BIJ RUSSEN

'Datsja'

Een Datsja is een eigen huisje met tuin buiten de stad. Het is niet de bedoeling om er alleen bloemen en groenten te kweken, maar ook om gasten te ontvangen en barbecue te houden. In de zomerperiode heb je een grote kans zo'n datsjaweekend met je gastgezin mee te maken.

'Banja'

Russische sauna, met hete stoom en massage met een 'venik' ('bezem' in het Russisch), een bundel berkentakken met bladeren. Banja wordt altijd gecombineerd met wodka en vaak met een koud zwembad, met de bedoeling om diep te reinigen en de

bloedcirculatie te stimuleren.

'Sjasjlyk'

Russische BBQ voorziet meestal maar één vorm van het gebakken vlees, vierkante stukjes op een ijzerstok. Deze vorm van BBQ komt uit Georgië en de klare maaltijd heeft ook een Georgische naam 'sjasjlyk'.

'Wodka'

Komt op tafel omdat er een gast is. Bij wodka hoort ook een hele waaiende maaltijd, altijd té veel voor een gewone lunch. Een gastgezin zal je in de meeste gevallen niet weg laten gaan tot je een beetje van alles geproefd hebt.

Wat denken we van elkaar?

Russen denken vaak dat Westerlingen niet van hen houden. Russische vrienden zegden mij na mijn eerste bezoek eens: 'Zie je wel, wij zijn toch niet zo slecht hé'. Er is ook soms wantrouwen. Maar als zij zien dat je geïnteresseerd bent in Rusland en je bovendien moeite doet om Russisch te praten, dan gaat er een boeiende wereld voor je open bij hen thuis. En wie er nog aan twijfelt, er lopen geen beren in de straten van Moskou!

Olympische bouwwoede in Sochi kost Rusland al meer dan 23 miljard euro.

Internationale militaire taptoe vindt jaarlijks plaats op het Rode Plein.

Kinderen in het vrijetijdscultuurcentrum 'Original', Moskou.

Soyuz-raket, Samara.

GENTSE SPOKEN

ONZICHTBARE GESCHIEDENIS VAN EEN OOST-VLAAMSE WIJK

'De tram vertrekt terug van het andere spoor', informeert de tramchauffeur die me net naar Moscou, Gent heeft gereden. Een poker face, wanneer ik vrolijk de foto's neem van het arme landschap: een perron, een rijbaan en rijwoningen, geen enkele levende ziel rondom behalve vogels en ons. De chauffeur is blijkbaar al gewoon aan dit uitzicht. Het Gentse Moscou stelt haar nieuwsgierige bezoekers al bijna 200 jaar teleur.

door Ekaterina Verhees

Haar geschiedenis is niet echt om te tonen, wel om te vertellen. De historische naam van deze wijk in Gentbrugge is het enige historische monument en een foto van de tram is het enige souvenir. Het verhaal daarachter bewaart het STAM, het stadsmuseum van Gent.

De naam van de wijk komt uit de tijden van Napoleon. De Russische Kozakken kwamen in februari 1814 samen met de troepen van de anti-Franse coalitie naar deze stad. De eerste gearriveerden moesten echter al vertrekken na vijf dagen bivakkeren. Het enthousiasme van de net 'bevrijde' Gentenaars veranderde naar een woede, wanneer de Kozakken in de buurt begonnen te roven. De wilde gasten werden door de meer gedisciplineerde Pruisische legers vervangen. Het tweede regiment kwam een

week later aan en bleef twee lastige maanden in de stad. Zij lieten de de verwijsnaam 'Moscou' na en een nieuw volkspersonage in de rol van de boeman Peetje Kozak. Peetja is de 80-jarige kolonel Bichaloff, die de Russische troepen in Gent leidde. 'Ao's ge nie braove zyt, zalk Peetje Kozak ne kier goan haole!' zeggen de Gentenaars nog steeds tegen stoute kindjes.

Voor zijn comeback in de belangstelling moet Moscou het speelfilmdebuut van Christophe Van Rompaey 'Aanrijding in Moscou' danken. De romantische komedie, die de Grand Rail d'Or prijs haalde op het Filmfestival van Cannes in 2008, speelde zich echter niet in Moscou af, wel in de naburige Ledeberg, in het Adolf Papeleupark.

Vorbereid samen met het STAM
www.stamgent.be
 Bijlokesite, Godshuizenlaan 2,
 9000 Gent

BERLIJN

Jermaine
03/07/13

RENNE
SAO PAULO

" FUCK
NAZIS "

Tim

REMY TYSON - KAPUT!

LOVE
WY

Richard
+
Alysha

DR PAPA NANA

IS A USA WRITER
INSPIRED BY MARTIN
OR MY GRANDPA
JOVENCIA S.
PRESTO "

WAGGAS

Russische restaurants, clubs, dokters en reisburo's - in Berlijn is een rijk Russisch cultureel leven te vinden. Ook de restanten van de Berlijnse muur herinneren nog aan de verbinding tussen Rusland en Europa. Spasibo kwam in Berlijn terecht in de gemeenschap van de Russische diaspora. We

kijken toe hoe de Russisch-orthodoxe misviering voltrokken wordt en bestellen pelmeni in een taverne genoemd naar het grootste zoetwatermeer van Siberië, Bajkal. In het Russisch Huis, een cultureel centrum voor de Russische taal en cultuur, ontmoeten we de Russische schilder Jevgenij Martyshev.

RUSSISCHE GEMEENSCHAP IN BERLIJN

RUSSISCH- ORTHODOX WEEKEND

door Jessica Jacobs

Het is een stralende zondagochtend. Berlijn – nog half verborgen onder een dikke laag sneeuw – fonkelt in het zonlicht en schreeuwt om verkend te worden. Bruin-wit geschubde berken staan langs weerszijden van de baan op een harmonische rij geplant en steken mooi af met de baby-blauwe lucht. Het is al eind maart, maar er is nog geen scheutje groen te bespeuren.

Ik ben amper aan het einde van de straat, wanneer een zachtgele Russisch-orthodoxe kerk mijn aandacht trekt. De typische ronde koepels en het kruisteken met een schuine, ietwat horizontale streep door, dat zie je in België niet vaak. Ik leg dit bescheiden, maar mooi onderhouden kerkje vast op foto en besluit iemand aan te spreken.

'Ik zal je naar de 'batusjka' brengen, de priester, hij kan je wat meer vertellen over deze kerk,' zegt een behulpzame dame in het Russisch. Haar man is er al vandoor gespuurd toen ik haar aansprak, maar haar zoontje blijft nieuwsgierig naast ons lopen. Het is even voor tien, de ruimte is al volgestouwd met mensen en de ceremonie staat op het punt te beginnen.

De vrouw leidt me tot aan het voorste gedeelte van de kerk, ze duwt me in de richting van de voorste iconen en laat me een hele rij wachtenden voorsteken. 'Dit is een Belgische journaliste', zegt ze tegen de vrouw vooraan in de rij, 'zij moet de priester iets vragen.' Ik voel me nogal ongemakkelijk terwijl ik vooraan in de kerk sta te wachten,

ik weet niet wie ik eigenlijk moet aanspreken en de Russische dame achter me blijft me aansporen om verder naar voor te gaan.

Vader overste

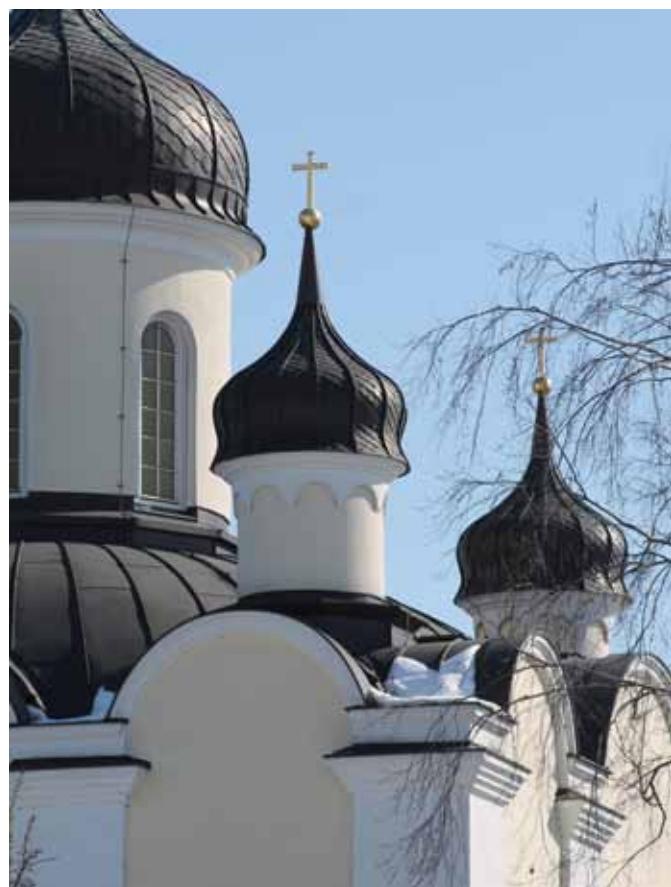
Wanneer ik doorschuif, zie ik dat de priester de biecht afneemt van een man van middelbare leeftijd. De priester is een oudere man, met grijs haar dat onder zijn rode hoofddeksel uitsteekt. Hij staat rechtop, te luisteren naar de biecht van de man die een met cyrillische tekens volgeschreven papiertje in zijn handen heeft. Elke letter, mooi bol geschreven. Ik heb het gevoel dat ik een intiem moment stoor en zet een stap achteruit. Met een hele rij wachtenden achter me.

'Je mag de mis volgen, maar foto's nemen mag je alleen na de mis. Onze mensen willen niet op de foto staan. Ook vragen kan je eventueel na de misvieren stellen, als ik nog tijd heb, maar dat zal dan pas om dertien uur zijn.' Ik begrijp de intimiteit van

het hele gebeuren en besluit dan maar aandachtig op te letten en alles in me op te nemen.

De ceremonie

De misdienaren zingen al, terwijl mensen de kerk nog met mondjesmaat blij-

ven binnenstromen. Iedereen schuift eerst aan om kaarsjes te kopen. De kleine verkoopstand bevindt zich vlak aan de inkom en ligt vol met gestapelde kaarsen, iconen en Russischtalige geestelijke kinderboeken.

Niet één kaars, maar een hand vol kaarsen gaan per persoon over de toonbank. Sommigen vervoegen zich bij de mensen die recht op in de zaal staan, want stoelen zijn er niet in deze niet al te grote ruimte. De anderen schuiven aan om hun langwerpige kaarsjes aan te steken en in een van de drie schalen in het zand vast te zetten.

Het flinkerende warme licht van de vele kaarsen in de zandschalen belichten de vele iconen met gouden aureolen die in deze hoek van de kerk ophangen. Een voor een kussen de mensen het glas van elke kader die op de onderste rij hangt. Het is een beeld dat warmte uitstraalt. Net wanneer ik van gedachten verander en bedenk hoe riskant dit is om andere mensen hun ziekten over te krijgen, komt er een dame met een wit doekje over het glas

vegen. Oef, en nu maar hopen dat er anti-bacteriële gel op zat.

Russische gewoonten

De prachtige zang van de mannelijke misdienaren wisselt af met de hoge achtergrondstemmen van de vrouwen. Enkele passages worden door de kerkgangers, stuk voor stuk Russen, in het Russisch meegezongen. Om de paar minuten maken de meesten een kruisteken. Boven, onder, rechts en links. Ik probeer het zelfs niet na te doen, want ik ben er zeker van dat ik uit pure gewoonte eerst mijn linker-schouder zou aanraken.

Een half uur later sta ik nog steeds met mijn muts op, jas en sjaal aan het gebeuren in me op te nemen. Mijn dikke pelsen muts, die gemaakt is om Sibेरische winters te overleven, begint me echt wel te warm te worden. Maar ik durf ze niet afzetten omdat alle vrouwen hier een hoofddeksel dragen en zelfs de meeste meisjes losjes een doek om hun hoofd hebben geslagen. Mannen moeten hun hoeden afzetten, vrouwen moeten hun hoofd be-

dekken, toch als ze getrouwd zijn. Dus ook al ben ik niet getrouwd, ik besluit dat het op mijn leeftijd naar Russische gewoonte wel zou behoren getrouwd te zijn en laat mijn witte bontmuts op.

Russische gemeenschap

Eens buiten besluit ik nog een van de jongere bezoekers aan te spreken en te vragen of er nog plekken zijn in Berlijn waar Russischtalige mensen bijeenkomen. 'Ik ben niet van hier in de buurt, dus ik weet niet onmiddellijk iets zijn. Maar je kan wel proberen naar het oosten van Berlijn te gaan. Daar is vast wel iets.' En plots besef ik het belang van deze kerk voor de Russische gemeenschap. Hier kan iedereen Russisch zingen, spreken, hun cultuur beleven. Mensen komen van ver hier naar toe om de zondagsviering mee te maken. Want de kerk zit barstensvol. Ik herinner me iets wat een leraar Russisch me in Leuven ooit vertelde:

'Een Russische gemeenschap hebben we niet echt in Leuven, alleen in de Russisch-orthodoxe kerk komt een deel van ons regelmatig samen.'

PELMENI

IN BERLIJN

door Jessica Jacobs

In de Boxhagener Strasse, op een boogscheut van de imposante Karl-Marx-Allee, bevindt zich Bajkal, een taverne met zowel Duitse als Russische specialiteiten. Als je de uitgestalde foto's van pelmeni en wareniki ziet, is de link met Rusland al snel gelegd. Voor wie een beetje gehecht is aan de Russische keuken is watertanden verzekerd.

Irina en Alexander wonen sinds 2005 in Berlijn en baten nu al twee jaar deze bescheiden taverne uit. Ze hebben alle standaardproducten die in elke bakkerij hier te vinden zijn, zoals koffiekoeken, belegde broodjes en taarten. Maar ze hebben ook nog wat aparts in de aanbieding. In de toonbank liggen knapperig gebakken Cheburashki: gefrituurd deeg gevuld met aardappelen. Misschien wel te zien als de Russische variant van de hamburger: een snelle hap die wat vet geeft om de kou te doorstaan.

Alexander is een zogenaamde 'Russlandduitser'. Samen met zijn vrouw en zoontje verliet hij zijn woning in Irkutsk om een nieuw leven te beginnen in Berlijn. 'Ik vind het aangenaam dat mensen hier over het algemeen vriendelijk zijn. In de winkel bijvoorbeeld, begroeten de werknemers je bijna altijd. In Rusland is dat anders',

*'Ik ben opgelucht dat
de burens ons nu
eindelijk accepteren'*

zegt Alexander. Terwijl hij de zelfgemaakte pelmeni afkookt, vertelt Irina over hun komst naar Berlijn acht jaar geleden. 'Aanvankelijk was het moeilijk om ons aan te passen hier in Duitsland', zegt Irina. 'Onze Duitse burens

ontvingen ons niet met open armen en negeerden ons zelfs. We dachten dat het aan ons lag en bleven maar moeite doen om hen gedag te zeggen. Ondertussen, acht jaar later, hebben ze ons aanvaard en komen we gelukkig heel goed overeen.'

Russische keuken in Berlijn

Ze wonen dan wel in een ander land, hun achtergrond zijn ze nog niet vergeten. Irina en Alexander hebben hun taverne genoemd naar het Bajkalmeer in Irkutsk, hebben Russischtalige

RUSLANDDUITSERS

Catharina De Grote bracht als Duitse prinses en Russische tsarina in 1762 een hele Duitse entourage met zich mee. Deze Duitsers werden met speciale privileges naar Rusland gelokt. Ze kregen het recht om hun eigen taal en cultuur te behouden, in ruil zouden ze landbouwgrond bewerken. Catharina's uitnodiging had succes, heel wat Duitse boeren aanvaardden de uitnodiging in de jaren 1764-67 en vestigden zich aan de Wolga rivier.

De start van de Eerste Wereldoorlog betekende voor de Duitsers in Rusland, net als voor de andere minderheden, het begin van hun deportatie naar andere gebieden in Rusland. Hongersnood en haatgevoelens ten opzichte van hen als niet-Russen bemoeilijkten hun situatie. In Augustus 1941 besliste Stalin over de deportatie van de Wolga-Duitsers naar Sibirië, Azië en Noordoostelijke delen van Rusland. Na de val van de Sovjet-Unie gaf de Duitse overheid deze Ruslandduitsers de kans om terug te keren naar Duitsland en de Duitse nationaliteit te krijgen. In het begin van de jaren '90 zijn jaarlijks zo'n 400.000 Ruslandduitsers op deze manier naar Duitsland verhuisd. De laatste jaren is dit getal onder de 10.000 per jaar gezakt. Momenteel zouden er nog zo'n 600.000 Duitsers in Rusland leven, zo meldt het Duitse ministerie van Binnenlandse Zaken.

*Irina en Alexander
verköpen ook
typisch russische
pelmeni met zure
room.*

nu goed vinden. Terwijl ik mijn bord pelmeni leeg eet, passeren heel wat mensen. Ze bestellen wat in het Duits of een enkeling in het Russisch en nemen het mee voor onderweg. Irina en Alexander verkopen in Bajkal voor ieder wat wils.

kranten voor hun klanten en maken Russische gerechten klaar. 'Wij maken al het eten vers, pelmeni zijn bijvoorbeeld niet moeilijk om te maken. Wat deeg vullen met gehakt en koken. Het Russisch eten valt hier heel goed in de smaak, vooral de wareniki, zoete of zoute deegbuidels gevuld met onder andere aardappel of kersen, zijn heel gegeterd bij vegetariërs', zegt Alexander. En ze zijn inderdaad overheerlijk.

Veel van hun vrienden zijn Russisch, maar ook met Duitsers kunnen ze het

‘IK GEEF TEKST NIEUW LEVEN’

MARTYSHEV EXPOSEERT IN **RUSSISCH HUIS**

door Jessica Jacobs

Sinds 1984 is het Russisch Huis voor Wetenschap en Cultuur een plek in het Berlijnse stadscentrum waar mensen kunnen genieten van Russische cultuur. Zo vinden er onder meer concerten, tentoonstellingen en lessen Russisch plaats. Van veertien tot en met dertig maart stelde Jevgenij Martyshev er zijn werk voor in één van de tentoonstellingsruimten.

Russische cultuur is in Berlijn alomtegenwoordig. Een deel van de stad was ten tijde van de Berlijnse muur onder culturele invloed van de Sovjet-Unie. In de tijd van de DDR heeft het Russisch Huis (aanvankelijk Sovjet huis) in de Friedrichstrasse onderdak gevonden. Nadien hebben onder andere heel wat zogenaamde ‘Rusland-duitsers’ zich in alle delen van de stad gevestigd, waardoor het Russisch Huis nu een toevluchtsoord is voor iedereen met interesse in Russische cultuur.

De uiteenlopende activiteiten die in het Russisch Huis plaatsvinden zijn toegankelijk voor zowel Russen als anders-taligen. De toegankelijkheid van een heel aantal concerten, zoals dat van een Moskouse jazzband op achttwintig april, is laagdrempelig. Voor wie meer wil, biedt het taalcentrum Russisch taalonderricht voor anders-taligen, maar ook aangepaste lessen voor moedertaalsprekers.

Jevgenij Martyshev

Tot dertig maart maakte de kunstenaar Jevgenij Martyshev gebruik van een van de tentoonstellingsruimten in het Russisch Huis. Hier stelde hij zijn werk niet alleen tentoon, maar was er

ook mogelijkheid tot kopen. Met witte wijn en hapjes als salami, druiven en koekjes, ontving hij bezoekers van zijn gratis tentoonstelling op zijn eigen kunstzinnige manier.

Als jongentje leerde Martyshev de schilderskneepjes in het pioniershuis

van zijn dorp, gelegen in het Noordwesten van Rusland (Tsjerepovets). In de Sovjettijd werd alles gedaan om vooral de kinderen het beste te geven. Daarom was er in elk dorp een plek waar ze kinderen een hobby aanleerden. Martyshev is zijn lerares Angelina nog steeds dankbaar voor

De inkomhal van het Russisch Huis.

de lessen in schilderkunst die ze hem gaf. Het hele gezin Martyshev houdt zich kunstzinnig bezig. Zijn vrouw leerde Martyshev kennen tijdens zijn studies aan de School voor Toegepaste Kunst in Moskou. Samen stelden zij in 1986 hun kunstwerk voor in het Centrale Artiestenhuis, wat het begin van hun succes bleek te zijn. Ook hun zoon en dochter houden zich bezig met schilderen. Dochter Lisa is professioneel muurschilder in Duitsland.

Schilderen om te overleven

De chronologisch geordende schilderwerken tonen een duidelijke evolutie in Jevgenij Martyshevs werk. Aanvankelijk was hij duidelijk geïnspireerd door Van Gogh en hield hij zijn kunst vrij klassiek en realistisch. Naargelang de jaren voorbij gaan, wordt zijn werk experimenteler en is de betekenis ervan verder te zoeken.

'Hij leeft van zijn werk, dus hij stemt wat hij maakt ook af op de vraag van de kopers', zegt Nadezjda. Zij is een goede vriendin van de kunstenaar en woont sinds enige jaren in Berlijn. 'Ik ben persoonlijk meer liefhebber van zijn oudere werken', vertelt ze me terwijl Martyshev een groepje Duitsers op zijn tentoonstelling rondleidt.

Al zijn hele carrière slaagt Martyshev erin om te overleven van zijn kunst, dit zijn zowel grafische tekeningen als schilderijen. 'Ik schilder dagelijks. Regelmatig verkoop ik iets van mijn kleine werken, twee tot drie keer per

jaar lukt het me een groter werk te verkopen. Op vraag van klanten maak ik ook kopieën van bekende kunstwerken, op ware grootte of verkleind.

De prijzen voor mijn werk variëren van driehonderd euro voor grafische tekeningen tot drieduizend vijfhonderd voor de grote werken. Maar voor jou wil ik wel een vriendenprijs maken',

'De symbiose van verschillende elementen in mijn werk komt voort uit de liefde voor het geschrevene.'

'Dit is voortgekomen uit mijn liefde voor het geschrevene. Door het te hergebruiken in mijn kunst, krijgt de tekst een nieuw leven. In dit werk zie je bijvoorbeeld een Berlijnse krant, een werk van Rembrandt, een ouderwets strijkijzer en in de rechterhoek beneden een zelfportret

terwijl ik iemand anders teken. Daar bovenop zijn de gekleurde strepen aangebracht', zegt Martyshev.

UW
OPINIE

Gerda:

"Russisch in het secundair onderwijs? Ik zou het fantastisch vinden! Het is de mooiste taal die ik ken. Maar ik denk wel dat ze voor een job eerder een native speaker zullen kiezen."

'Ik wil Russisch leren', zei Anneleen op zeventienjarige leeftijd. Haar moeder Gerda koesterde altijd al een passie voor Russische cultuur. Toen bleek dat haar dochter een stap verder wilde gaan in het bestuderen van de Russische cultuur, stuurde ze haar naar de zaterdagcursus Russisch in het volwassenenonderwijs. Daar kreeg ze de smaak volledig te pakken en een jaar later, in 1996, vertrok Anneleen naar Moskou om daar te studeren.

De interesse van haar dochter zet ook Gerda aan om Russisch te leren. Terwijl haar dochter in Moskou zit, start ze zelf met een cursus Russisch in het Centrum voor Levende Talen in Leuven. Uiteindelijk volgt ze zeven jaar lang deze lessen. "Woordenschat leren was een ramp, op weg naar mijn werk liep ik met briefjes op straat om de woordjes te leren", zegt Gerda. In 2012 volgt ze een zomercursus Russische taal aan het Pushkin instituut in Moskou en besluit hierna het taalvak Russisch op te nemen aan de KU Leuven.

"Op een jaar tijd zie ik in het vak Russisch aan de universiteit alles wat ik op zeven jaar op de avondschool geleerd heb", zegt Gerda. En de taal blijft, na al die jaren, nog steeds een uitdaging. "Zonder de examens zou ik het nog leuker vinden om Russisch te leren."

RUSSISCH IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS?

door Jessica Jacobs
en Ekaterina Verhees

Russisch, Chinees of Hindu op de middelbare school aanleren? Het kabinet Smet stelde deze uitdagende hervorming voor in 2011. Hoe ver staan de plannen nu, twee jaar later? 'Spasibo' zoekt het uit.

'D e conceptnota 'Samen taalgrenzen verleggen' van 2011 voorziet een uitbreiding van het talenaanbod in het secundair onderwijs. Hiermee zouden scholen de vrijheid krijgen om alle officiële talen van de Europese Unie, evenals Chinees, Hindi en Russisch aan te bieden." Dit laat Vlaams minister van onderwijs Pascal Smet weten. Vlaanderen wil de vreemde talenkennis bij pas afgestudeerden verhogen door in te zetten op een breder taalaanbod op school. Dit om culturele en economische contacten over de taalgrenzen heen te kunnen versterken. Dat hierbij geen beperking mag opgelegd worden tot Europese talen, daarvan is Pascal Smet overtuigd. Hij zegt dat 'we vaststellen dat enerzijds Europa de voorbije jaren gebukt gaat onder een financiële crisis, en anderzijds dat de BRIC-landen (Brazilië, Rusland, Indië, China) steeds nadrukkelijker op

het voorplan treden.' Wat betekent dat de betrekkingen met deze BRIC-landen zullen intensifiëren en kennis van de talen die in deze landen gesproken worden een belangrijke troef zullen zijn.

Rusland is een land met een opkomende economie, en een belangrijke handelspartner van Europa. Vooral wanneer het over gas of, in mindere mate, olie gaat, is iedereen zich hiervan bewust. De VDAB, Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, laat weten dat er vorig jaar honderdtweeëndertig jobs ingevuld zijn waarvoor kennis van het Russisch vereist werd.

Dit zijn bijvoorbeeld jobs als leerkracht Russisch in het volwassenenonderwijs, verkoopsverantwoordelijke en transportplanner. Met honderdtweeëndertig ingevulde jobs in 2012 en honderddrieëndertig in 2011 blijft de behoefte aan kennis van het Russisch in de Vlaamse economie ogenschijnlijk beperkt.

Waarom taalonderwijs in het secundair?

Op volwassen leeftijd een taal leren kan voordelen hebben: een beter begrip van de grammatica, grotere interesse, inspanning en meer discipline. Maar mensen die op jongere leeftijd een taal beginnen te leren kunnen een hoger niveau behalen. Kinderen zijn ook opvallend gevoeliger voor het oppikken van taalklanken en uitspraken. Meer informatie hierover is te vinden in 'Het succes van tweetalig opvoeden', een boek van Elisabeth van der Linden en Folkert Kuiken. Zij zeggen dat leeftijd een van de factoren is die een rol speelt bij de verwerving van een nieuwe taal. Dit naast motivatie, beheersing van de moedertaal en taalcontact. Volwassenen kunnen een taal sneller leren, maar kinderen leren ze beter. Wanneer bijvoorbeeld een Vlaams gezin naar Frankrijk verhuist, is het aannemelijk dat de kinderen op lange termijn beter Frans zullen spreken dan hun ouders die aanvankelijk een voorsprong hadden.

Als er dus echt nood is aan meer en een betere kennis van het Russisch bij Vlaamse werknemers, zou het inderdaad een goed idee zijn om al in het secundair onderwijs, of zelfs vroeger, Russisch taalonderwijs aan te bieden. Het Russisch is echter al een erkend taalvak in het secundair onderwijs. Toch is er geen enkele middelbare school die Russisch als taalvak aanbiedt. "Russisch staat op de lijst van erkende vakken, het mag dus gegeven worden in de vrije ruimte. Maar tot nu toe wordt Russisch nog in geen enkele school van het GO aangeboden", zegt Mevrouw Hilde De Meyer van het Gemeenschapsonderwijs. Ook Frie Van Camp laat weten dat geen enkele school van het Onderwijs voor Steden en Gemeenten het Russisch aanbiedt, enkel in avondonderwijs kunnen mensen bij hen Russisch leren.

De Vlaamse overheid wil dan wel een bredere talenkennis bij afgestudeerden, maar hiervoor is een bereidwilligheid van scholen, ouders en kinderen nodig. "Uiteraard zal een school van de mogelijkheid om Russisch op te nemen in zijn curriculum slechts gebruik maken mits daar lokaal een draagvlak voor is", zegt Pascal Smet. Op dit moment is er eigenlijk al de mogelijkheid om Russisch als keuzevak aan te bieden, maar het gebeurt in geen enkele Vlaamse school. "Deze beleidskeuze inzake vreemdetalenonderwijs wordt momenteel omgezet in een wettelijk kader. Op die manier worden de bestaande en nieuwe mogelijkheden in de kijker gezet", zegt Pascal Smet. Over de plannen van de Vlaamse overheid om het talenaanbod in secundaire scholen te vergroten is volgens Hilde De Meyer van het GO bij hen ook nog niets bekend.

Haalbaarheid

Om Russisch aan te bieden in het secundair onderwijs is er behoefte aan leerkrachten, bereidwillige scholen en geïnteresseerde leerlingen. Russisch leren is momenteel alleen mogelijk in avond- of hoger onderwijs. Daarnaast is er ook een lerarenopleiding Russisch in Leuven en Amsterdam. Er studeren dus, hoewel een beperkt aantal, men-

'ERBIJ BLIJVEN EN DOORZETTEN IS VAN ESSENTIEEL BELANG'

UITVAL STUDENTEN

Taalonderwijs in avondschoon duurt dubbel zo lang als een universiteitsprogramma en lijdt onder een grote uitval van studenten in het eerste jaar. Ex-student Russisch Paul (42) legt uit.

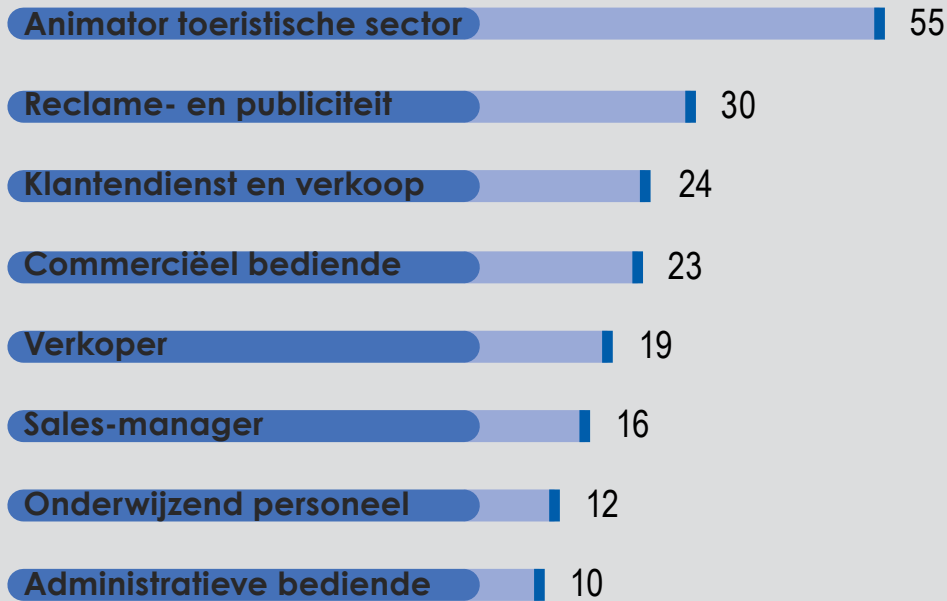
'Ik ben met een redelijke voorkennis begonnen omdat ik al vele malen naar Rusland had gereisd en er had gewerkt. Wat ik miste was vooral kennis van Russische grammatica.

Halverwege de cursus bleek ik nog steeds op de meeste vlakken ver voor te liggen op mijn medestudenten. Het beetje wat ik tekort kwam, kon ik zelf uit de cursusboeken halen.

In de klas vulde ik het huiswerk in voor de volgende lessen en luisterde naar de uitleg van de dingen die ik te kort kwam. Maar ik moest me er elke keer toe aanzetten om de lessen te blijven volgen, voor mij ging het veel te traag. Helaas is er tegelijkertijd ook een verandering van mijn werk gekomen. Ik ging werken in drie shiften, waardoor ik een derde van de lessen zou missen.

Ik heb dat een tijdje volgehouden maar juist in die gemiste lessen kwamen onderwerpen aan bod die ik toch nodig had. Mezelf ertoe aanzetten om de opleiding af te maken, werd steeds moeilijker. Feitelijk de enige reden om destijds de opleiding te stoppen, was een te hoge verwachting en natuurlijk een gebrek aan doorzettingsvermogen. Ik had moeten wachten tot het niveau van heel de klas gelijk getrokken was. Het is onmogelijk om in een klas individueel onderwijs te geven. Voorkennis is niet gelijk aan voorsprong. Erbij blijven en doorzetten is van essentieel belang.'

Ingevulde vacatures bij VDAB met vereiste kennis van het Russisch 2010-2012

**TOTAAL
304**

© Jessica Jacobs

sen af als leerkrachten Russisch. De nodige voorzieningen om leerkrachten voor te bereiden zijn er al.

'Ja, natuurlijk zoeken we regelmatig Russischspreekende collega's, we runnen toch zaken met Rusland', voor de medewerkers van het logistiek bedrijf Maxx is de vraag over het nut van het Russisch retorisch. Evenals voor de andere 50 Belgische bedrijven vandaag actief in Rusland. Maar de arbeidsmarkt in België ligt toch niet echt wakker van de taalhervormingen in de middelbare school.

'De vraag naar het Russisch is heel beperkt en heeft dan nog voor een deel betrekking op jobs buiten Vlaanderen', zegt Paul Poels uit VDAB studiedienst. 'Bij de vraag naar talenkennis komt Frans op de eerste plaats, gevolgd door Engels. De vraag naar Duits is al veel beperkter. Andere talen worden veel minder gevraagd.'

'RUSLAND HEEFT GEEN ECONOMISCHE INVLOED OP EUROPA'

DIANA ARKUSH, LERARES RUSSISCH
CVO-ROESELARE EN HITEK, KORTRIJK

'Ik geloof niet in het succes van het Russisch als een vak in de middelbare school, want het is gewoon niet praktisch. Dat zou anders zijn als Rusland op een of ander manier invloed zou hebben op Europa. Acht jaar geleden, wanneer China voor het eerst in het nieuws geprezen werd als de grootste speler in de wereldeconomie, werd ook Chinees enorm populair in het Belgische avondonderwijs. We hadden toen soms tot vier groepen van 25 studenten alleen in het eerste jaar. Toen zou geen enkele middelbare school twijfelen om zo'n exotische taal toe te voegen als een bijvak. Het Russisch past vandaag meer bij de programma's van deze scholen waar al lang geleden een traditie van verschillende seminaries bestaat in de laatste twee jaar, zoals in de school Onze Lieve Vrouw van Vlaanderen in Kortrijk. Er is nog een kleine hoop op Russisch in de richting Toerisme/Secretariaat-talen.'

STUDEREN IN SIBERIË

MARIJKE OP ERASMUS IN IRKUTSK

door Jessica Jacobs

Van september tot januari studeerde Marijke in de stad Irkutsk, gelegen in het hartje van Siberië. Marijke zit in haar derde jaar Slavistiek en Oost-Europakunde aan de KU Leuven en kon naar Rusland reizen om daar een deel van haar studiepunten te behalen. Ondertussen is ze terug en heeft ze heel wat bijgeleerd over de Russische taal en cultuur.

Dankzij een studiebeurs van Erasmus Mundus kon Marijke in september vorig jaar afreizen naar Rusland. Ze diende haar aanvraag bijna een jaar eerder in, zonder medeweten van haar ouders. 'Mijn ouders zijn nogal strikt en wilden eerst afwachten hoe mijn punten van de januari zitting zouden zijn. Zoveel tijd had ik echter niet. De aanvraag moest in december al gebeuren.' Dus nam ze de beslissing een poging te wagen, met succes.

Haar fascinatie voor de Siberische temperaturen bracht Marijke naar het verre Irkutsk. 'Steden als Moskou en Sint-Petersburg kan je altijd als toerist bezoeken', zegt ze. 'Siberië is wat anders. Bijna niemand spreekt er Engels, dus dat geeft ideale omstandigheden om het Russisch te oefenen.'

Vijf maanden verbleef ze in een studentenkamer op de linkeroever van Irkutsk. 'Daar waar volgens mensen van de rechteroever alle moorden en misdaden plaatsvinden.' Met de Tsjechische Suzanne deelde ze er een bescheiden kamertje. Ze besloten nieuwe matrassen te kopen voor de schamele bedden, kleine kookplaatjes en een nieuwe ijskast. 'Er was zelfs geen keuken of ijskast aanwezig. Het

© Marijke Nicolai

'Toen we dichterbij kwamen bleek er iemand onder een groot zeil te zitten vissen'

was er de gewoonte om producten in een mandje met plastic zakje uit het raam te hangen. Maar hoe koud het er ook in de winter mag zijn, in de zomer is dit toch niet zo ideaal.'

'Natuurlijk werkte ik vaak voor school, maar dat leek me gewoon niet interessant om over te vertellen.'

Tijdens haar verblijf kwam Marijke niet alleen intensief in contact met de Russische cultuur, zoals de bedoeling was. Alle andere kamers op dezelfde verdieping werden immers bewoond door Koreanen en Chinezen. 'Soms gaven die cultuurverschillen wel problemen. Zo ben ik eens heel kwaad geworden toen onze Koreaanse buurman het toilet weer eens vuil achterliet, besmeurd met etensresten.'

Openbaar vervoer

In Rusland de marshrutka nemen is steeds een beleving. De marshrutka is een minibus waar zo veel mogelijk stoelen, in alle richtingen gedraaid, in staan. Bij het instappen betaal je de

chauffeur zijn vast bedrag, meestal ongeveer een euro. Met een beetje geluk kan je vooraan bij de chauffeur gaan zitten, maar meestal zit je ergens in de laadruimte tussen de rest, zonder veiligheidsgordel. Dit is in het Russische verkeer niet altijd ideaal. Het is goedkoper dan de taxi en sneller dan een bus. De chauffeur volgt een bepaalde route, maar je moet wel zelf laten weten waar je er af wil door 'op de volgende halte' te roepen.

'Ik heb vaak geprobeerd subtiel foto's te nemen binnen in de marshrutka. Zo een vervoersmiddel hebben we niet in België, wat het heel moeilijk maakt om aan het thuisfront uit te leggen wat je hebt beleefd', zegt Marijke. Vaak zitten deze busjes zo vol gestouwd, dat je je afvraagt of je wel veilig op je bestemming kan geraken.

Rivier van ijs

'Er zijn jaarlijks twee periodes waarin het onmogelijk is de rivier over te steken. Dit bij de overgang van winter naar zomer en van zomer naar winter, wanneer het ijs te dik is om met de boot te varen en te dun om er met de wagen over te rijden.' Wanneer het ijs op de rivier dik genoeg is om erover te rijden, is het op de stoep in de stad gevaarlijk om te lopen. Bussen hebben wel eens problemen met het oprijden van een heuvel, maar over het algemeen rijdt het verkeer wel vlot. Wat niet gezegd kan worden van het

Een marshrutka als openbaar vervoersmiddel hebben wij in België niet. Vaak zitten deze busjes volgestouwd met mensen.

Belgische openbaar vervoer en wanneer het begint te sneeuwen slippen ook onze wegen dicht.

Ook in de winter, wanneer het ijs zo dik is dat wagens en vrachtwagens over de rivier rijden, is het mogelijk om er te vissen. 'We vroegen ons af wat er op het ijs stond. Toen we dichterbij kwamen, bleek er iemand onder een groot zeil te zitten vissen.'

Op restaurant

Waar Marijke ook maar ging eten, vlees vermeed ze liever. 'Ik moest er over het algemeen niets met vlees hebben. Het was vaak koud en meestal ook in gehaktvorm. Na een tijdje was ik het vlees daar echt beu. Daarbij kwam nog dat de porties veel kleiner waren dan in België. Mijn familie begon zich wel zorgen te maken omdat ik op korte tijd hard vermagerd was.'

In toeristische gebieden probeert de lokale bevolking meestal in te spelen op het toerisme. Ze bieden souvenirs aan die zogezegd typisch zijn voor de streek of vragen geld voor gelukslintjes. Ook aan het Bajkalmeer is dit te merken. 'Tijdens een uitstap naar het Bajkalmeer gingen we op restaurant. We kregen eerst een Engelstalige menukaart omdat ze merkten dat we geen Russen waren. Maar Suzanne, mijn Tsjechische vriendin, wilde graag de Russischstalige kaart bekijken omdat ze alle gerechten beter kent bij hun Russische benaming. Dus vroegen we een kaart in het Russisch. Bij het afrekenen hadden we al uitgerekend hoeveel iedereen zou moeten betalen, maar dit klopte niet met de rekening die we kregen. Toen we de opdienster hierop wezen werd ze rood van schaamte. Uiteindelijk bleek dat de prijzen op het Engelstalige menu hoger waren dan op het Russischstalige.'

Contact met het thuisfront

Voordat Marijke naar Rusland vertrok, keek ze vooral heel erg uit naar de ervaring die haar te wachten stond. Tijdens de lange reis van Brussel naar Irkutsk werd het besef echter groot dat ze vijf maanden gescheiden zou zijn

© Marijke Nicolai

Frank, de vriend van Marijke, bezocht haar twee keer in Irkutsk.

van familie en vrienden. 'Het afscheid voor mijn vertrek was zwaar en op de luchthaven begon het te dagen dat vijf maanden een lange tijd is. Dan begin je jezelf wel af te vragen waarom je dit doet. In het begin had ik veel heimwee en ook nadien was het nog zwaar wanneer ik via skype contact opnam met mijn familie en de internetverbinding viel weer eens uit.'

Het is niet gemakkelijk wanneer je jezelf met een skype-gesprek weer even in je thuisland waant en nadien beseft dat je ver van thuis bent. Soms lijkt het dan al gemakkelijker door te bijten, maar iedereen verwacht natuurlijk wel af en toe iets van je te horen en je hebt er ook zelf soms echt nood aan. Ook het tijdsverschil van zeven uur, en zelfs acht uur na de overschakeling

naar wintertijd in België, maakte de communicatie met het thuisfront niet gemakkelijk voor Marijke. Toch probeerde ze via mail, skype en sms contact te houden met haar familie en vriendje Frank. Maar ook voor ze naar Rusland vertrok had ze een manier gevonden om tijdens haar afwezigheid met haar gezinsleden te communiceren. 'Ik had op verschillende plaatsen papiertjes met een boodschap achtergelaten. Zo liet ik op de piano een briefje achter voor mijn moeder en in het wiskundeboek van mijn jongere zus een tekstje dat ze goed moest studeren.'

'Ik heb een heel goede relatie met mijn moeder. Daarom miste ik het ook wel om 's avonds met haar te kunnen praten. Soms gaf de communicatie

via mail ook wel misverstanden. Zo schreef ik veel over de uitstapjes die ik maakte, waardoor mijn ouders zich begonnen af te vragen of ik nog wel studeerde. Natuurlijk werkte ik vaak voor school, maar dat leek me gewoon niet interessant meer om over te vertellen.'

Terug in België

Bij haar terugkomst in België stond de familie van Marijke haar op te wachten in de luchthaven. Haar vriend Frank, die haar tijdens haar verblijf in Irkutsk ook twee keer is komen bezoeken, had een speciaal liedje voor haar terugkomst klaar. 'Hij liet het liedje Marijke van Sam Gooris, waar ik trouwens echt een hekel aan heb, door een luidspreker spelen. Toch was ik super blij hem te zien.'

MAMA'S TAAL

RUSSISCHE SCHOOL HELPT BIJ TWEETALIGE OPVOEDING

door Jessica Jacobs

Irina transcribeert een Russisch woordje. De uitspraak van het woord verschilt immers met de officiële schrijfwijze.

Een tweetalige opvoeding kan zijn voordelen hebben. Zo zouden deze kinderen niet alleen een bredere woordenschat hebben, maar ook een snellere hersenactiviteit en andere invalshoeken vinden. Toch is het niet gemakkelijk als ouder je kind een taal te laten lezen en schrijven die ze niet op school onderwezen krijgen. De Russische school in Kessel-lo wil hier een oplossing voor bieden en voorziet daarom elke zondag een aantal uur Russischtaalg onderwijs voor kinderen van Russisch-taligen.

leren op school. 'Een goed moment om Russisch te leren lezen en schrijven', dacht haar moeder. Eerst gingen ze naar Mechelen, waar in 'De Regenboog', waar Russisch-taligen elke zaterdag Russisch aan kinderen onderwijzen. De afstand maakte het echter te zwaar en Elizaveta besloot haar pedagogische opleiding aan te

Irina helpt de kinderen met veel plezier vlotter lezen

Acht jaar geleden kreeg Elizaveta Feytaerts het idee haar dochter Russisch te leren. Russisch spreken kon haar dochter al, maar lezen en schrijven begon de vijfjarige nog maar net te

wenden om zelf haar kind en enkele leeftijdsgenootjes te onderwijzen. Wat begon met een klas van twintig kinderen is ondertussen uitgegroeid tot een school met 107 leerlingen. Een groep van veertien vrijwillige leerkrachten

staat gedurende het hele schooljaar wekelijks voor hen klaar. In de gebouwen van basisschool Heffel krijgen ze de ruimte om al hun leerlingen in kleinere klasjes te verdelen. Ze komen bijeen op zondag van 10 tot 13 uur.

Verbondenheid met Russische cultuur

De school is bedoeld voor kinderen van gezinnen waar minstens één van de ouders een Russische achtergrond heeft. Met de kennis van de Russische taal die deze kinderen al van thuis uit meekrijgen, kunnen de leerkrachten verder aan de slag.

'Kinderen vanuit de wijde omgeving komen naar hier', zegt geschiedenisleerkracht Natalja Katsenelbogen 'sommigen komen van Brussel of Namen naar hier omwille van onze goede reputatie. Als de kinderen hier toekomen, kunnen ze meestal nog niet lezen of schrijven. Natuurlijk is er ook een verschil tussen de leerlingen. Wij merken duidelijk welke kinderen thuis Russisch spreken en wie vaker Nederlands praat.'

Een goede beheersing van de taal en een basiskennis van de Russische cultuur is volgens de ouders van deze kinderen belangrijk. 'Het is van belang dat mijn dochter haar afkomst kent en in contact kan blijven met haar oorspronkelijke cultuur', zegt Kristina's moeder. 'Je weet nooit wat er staat te gebeuren en of ze de taal in haar latere leven nodig zal hebben. Maar hoe meer talen je kent, hoe beter.'

Russische les

Kristina is bijna zes, ze mag van de juf vooraan de klas komen om een oefening op te lossen aan het bord. Een Russisch woord staat er al geschreven en zij gaat, met tips uit de klas, het woord fonetisch schrijven. Het lukt haar al aardig, de leerkracht is onder de indruk. Nadien vertelt haar moeder me dat Kristina naast Nederlands en Russisch ook nog Frans leert.

Ik vraag me af welke hobby's deze talentvolle kinderen nog hebben. 'Zwemmen', 'tekenen', 'tennis', 'ballet', 'Ik bak taarten.', allemaal worden

ze even vrolijk als ze luidop door de klas roepen waar ze hun woensdagmiddag of zaterdag aan besteden.

Met een grote glimlach komt Polina naar me toe en toont me haar werkschrift. Ze heeft een sticker van Mickey Mouse gekregen omdat ze haar huiswerk gemaakt heeft. Mersija legt haar cursus op tafel. Of ze het moeilijk vindt? 'Nee' antwoordt ze opgetogen. Ze vindt Russisch leren leuk. Op school hebben vrienden haar weleens gevraagd om woorden in het Russisch te zeggen, om ze dan na te zeggen. Alexandra spreekt liever Nederlands dan Russisch, maar haar klasgenoot is er helemaal van overtuigd dat hij liever Russisch spreekt. Zijn beide ouders zijn Russisch en hij voelt zich thuis in zowel de taal als de Russische cultuur. 'Ajboliet zal je genezen', zegt hij wanneer een klasgenootje naar huis vertrekt omdat ze zich niet zo goed voelt.

Speelse activiteiten

Tussen twaalf en één kunnen de kinderen kiezen of ze gaan tekenen, dansen of muziek maken. Een heel klein groepje kan met Oksana Tok-

Natalja leert de kinderen spelenderwijs meer over Russische middeleeuwen.

mantseva meewerken aan patchwork. Haar ideeën heeft deze leerkracht meegenomen uit de Oeral. De uitgesproken kleuren zijn volgens haar typisch voor Rusland.

Oksana leert de oudste meisjes haar patchworktechnieken aan.

Naast de lessen plannen de leerkrachten ook regelmatig leuke activiteiten voor de leerlingen om samen te zijn. Een groot nieuwjaarsfeest bijvoorbeeld met toneelstukken, zang en dans, want nieuwjaar is een groot feest in Rusland. Onlangs werd ook de internationale vrouwendag gevierd en met Maslenitsa kunnen natuurlijk de Russische pannenkoeken niet ontbreken.

Mogelijkheden en beperkingen

'Hoewel de leerlingen in verschillende klassen verdeeld zijn, zijn er toch nog verschillende niveau's binnen de klassen. Dit is vaak afhankelijk van de omstandigheden thuis. Russisch spreken is niet zo moeilijk voor de kinderen, maar schrijven of antwoorden met een bepaalde zinsconstructie vormt vaak een probleem. Het cyrillisch schrift aanleren gaat nog, het is immers geen Arabisch of Chinees', zegt juf Irina Mikhaylova. Het blijft moeilijk om op de beperkte tijd die de leerkrachten hebben veel gedaan te krijgen. 'Ik krijg voldoening uit wat ik hier doe, maar de tijd is beperkt, ik zou graag meer doen. Daarbij zijn ze nog jong en gemakkelijk afgeleid. Sommigen heb ik voorgesteld om samen

met mij nog wat extra te oefenen met lezen.'

'Tot de leeftijd van twaalf leer je het best de uitspraak van een taal', zegt Irina 'Pushkin had als kind drie verzorgsters, de ene sprak Russisch, een andere Frans en een laatste Duits. Zo werd hij gewoon aan de klank van de verschillende talen. Op latere leeftijd was hij in staat foutloos in deze drie talen te spreken. Woordenschat leren gaat vlotter als volwassene, maar voeling met de taal en een goede uitspraak moeten al vroeg gevormd worden.'

Haar eigen dochter van anderhalf wordt tweetalig opgevoed. Ze heeft een Russische moeder en Vlaamse vader, die elk in hun moedertaal met haar spreken. Het voorlopige resultaat is dat ze bijvoorbeeld 'koekla', het Russische woord voor pop kent, maar ook 'kijk, kijk' en 'kindje'.

'Ik vind het belangrijk dat je in je eigen moedertaal met je kinderen communiceert', zegt Irina 'de taal die je het best beheerst kan je ook het best doorgeven.'

RUSSISCH IN AVONDSCHOOL

Als u geduld hebt, is avondonderwijs een toegankelijke manier om Russisch te leren. Het programma voorziet een les per week en kan duren tot tien jaar. 'Spasibo' heeft de mogelijke prestaties besproken met een gevorderde klas in het CVO-Roeselare. In het Russisch, natuurlijk.

door Ekaterina Verhees

Vertaler Diana Arkush geeft Russische les aan dit groepje van zeven enthousiastelingen in CVO Roeselare die al vijf-zeven jaar bezig zijn met de taal. Journaliste Annick, medewerker van de Krant van West-Vlaanderen en Ruslandreiziger Kurt, computer salesmanager Dirk, ambtenares Dorine, arts Lieve, vertaler Frederik en dappere Ria, die Russisch geleerd heeft na het wedden met haar broer en zijn Oekraïense vrouw. Niemand behalve Ria en Kurt heeft deze taal echt nodig, en ondertussen zijn ze Diana's sterkste klas. Elke week komen ze na het werk om een paar uurtjes in het Russisch te praten over een brede waaier aan thema's.

Het moet interessant

Diana werkt aan HITEK-Kortrijk en CVO-Roeselare.

Ze bereidt voor elke les en elke klas nieuwe leerstof voor. Haar aanpak is zo individueel mogelijk om die fragiele interesse te bewaren. Ooit had ze een standaardcursus, probeerde ze grapjes en teksten uit Russische boeken te halen en schreef ze haar eigen cursus 'Commerciële Russisch voor beginners'. Na alle mogelijke experimenten kwam ze tot de methode die ze vandaag gebruikt: ze daagt haar studenten uit om over een bepaald thema na te denken en hun conclusies te delen in het Russisch. 'Ik zou dit geen methode noemen!', lacht Diana.

Haar les moet gewoon interessant blijven voor volwassenen die niet zo veel tijd hebben voor zinloze bezigheden. En ze heeft hiermee uitstekende resultaten behaald.

De beste ideeën voor haar leerstof vindt Diana in de academische cursussen uit de Sovjet-Unie van de jaren 1960. Haar eigen boek biedt ook veel

culturele informatie aan naast de Russische grammatica

Thuis in school

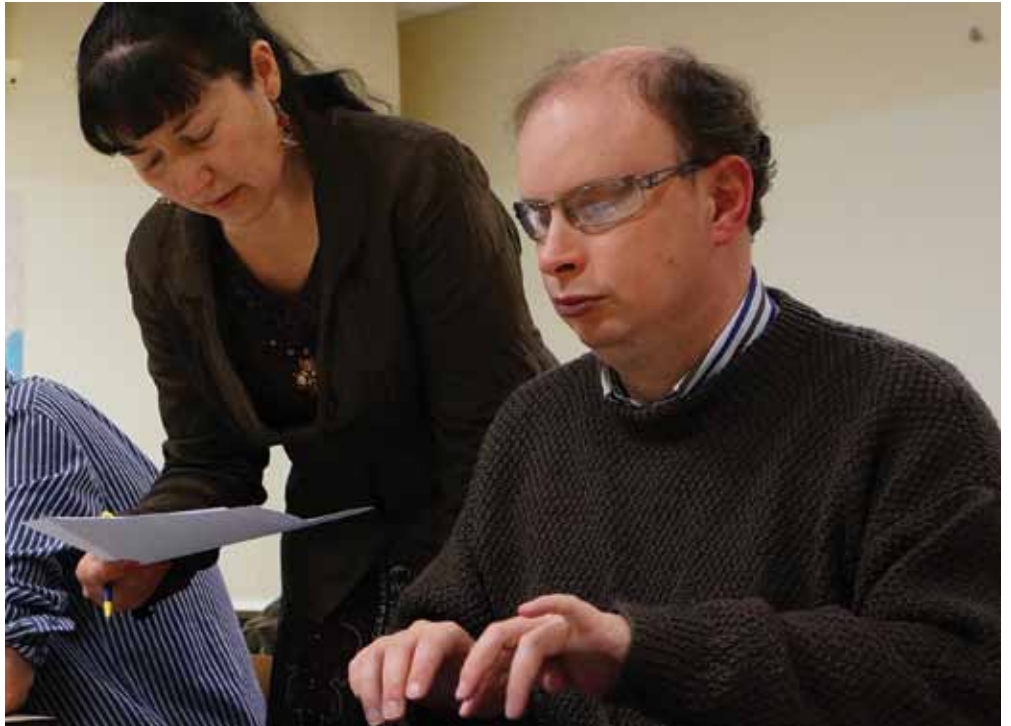
Voor mijn bezoek heeft ze 'mijn' thema gekozen: 'Russisch als tweede taal'. Wij zitten in het midden van een reportage over Amerikaanse volwassen studenten die ook Russisch leren. In Diana's les voor vandaag staat er naast een klassieke luisteroefening 'Vul in wat er ontbreekt in deze zinnen' een helemaal 'andere' vraag: 'Wat is belangrijk in onze eeuw van globalisatie? Vertel over jouw situatie en verwachtingen van je kennis van het Russisch'

Nog een oefening. Het Russische kinderliedje 'Antosjka' naast een andere uitdaging: 'luister naar hetzelfde liedje gezongen door Chinese studenten Russisch. Wat valt je hier op?' Maar de meeste opdrachten moesten de studenten deze keer thuis maken. Diana heeft er ook een gezellige bijeenkomst van gemaakt. Met thee, Russische taart met chocolade en zure room 'Smetanniek' en koekjes. Trouwens, morgen is het 8 maart: de Vrouwendag wordt traditioneel gevierd als een Sovjet vervanging van St. Valentijn. In vele bedrijven in Rusland wordt het ook vanavond gevierd, morgen is een nationale feestdag.

Klas aan de slag

Mijn bezoek is ook iets om te bespreken in de klas. Uiteraard in het Russisch. 'Waarom België? Waarom Brugge? Waarom niet Parijs of New York?!' houdt Annick me in een vaste journalistieke grip. Ik antwoord zo eerlijk mogelijk, ik verwacht toch ook een antwoord op mijn eigen vraag: 'Waarom deze taal?' Annick vergelijkt ritme van het Russisch met de muziek van Sjostakovitsj.

'Wat betekent 'Anjola' ('Анёла')?' vraagt Dirk me, verward door een groot koekje met een portret van een klein meisje. Met erop dit raar woord geschreven in Cyrillische letters. Ik weet het niet. 'De naam misschien?' Enkel thuis snap ik dat de koekjesfabrikant de typisch Russische naam Aljona (Алёна) bedoelde. Met twee

Frederik: 'Iets graag doen en motivatie vind ik belangrijk. Omwille van mijn visuele handicap heb ik begeleiding en die is heel goed, waardoor ik veel kan doen en waardoor er veel mogelijk is. Dit opent voor mij perspectieven'

letters op een verkeerde plaats. Aan gezien de meeste 'Russische' levenswaren in Europa worden gemaakt in Duitsland (de hedendaagse douanereglementen van Rusland zijn

In deze klas zit je inderdaad precies zoals in de boeken van Agatha Christie, waar een tiental gasten een misdaad in dezelfde woonkamer moet oplossen. Hier wordt het Russisch ook zo

Dirk: 'Наш образ жизни может влиять на увеличение вместимости наших определённых интеллектуальных способностей'

'Onze levensstijl kan invloed hebben op de capaciteit van ons bepaalde intellectuele vermogen'
Uit het huiswerk: 'Wat is intellect?'

een onhaalbare kaart voor kmo's), kan ik zo een drukfout begrijpen. Dorine kwam aanvankelijk naar deze les als gezelschap voor haar broer. Haar broer is zijn interesse snel kwijt geraakt, Dorine komt al vijf jaar. Ze waardeert deze constant lerende-en-denkende omgeving.

nauw en scherpzinnig onderzocht. Kurt spreekt Russisch het best, bijna zonder accent: Kurt werkt nu bij de uitgeverij Roularta in Roeselare en spreekt Russisch bijna zonder accent: 'Ik ben 'verliefd' op Rusland en ik reis er elke zomer met de rugzak door'. (Zijn verhaal vindt u op blz.10)

Аппик: 'Свободное развитие познавательных способностей важнее, чем рутина, состоящая из слишком многих обязательных упражнений с целью учиться : это образ жизни птиц, а не людей'

'Vrije ontwikkeling van het intellectuele vermogen is belangrijker dan een routine, die te veel verplichte oefeningen bevat: het is een levensstijl van de vogels, niet van een mens'

Uit het huiswerk: 'Wat is intellect?'

Lieve vertelt een anekdote uit haar dokterspraktijk. Onder haar patiënten zijn er enkelen Russischtalig. Een patiënt stelde eens voor dat ze Russisch zouden spreken tijdens het onderzoek. 'Goed', zei Lieve, 'maar wil u dan mijn fouten verbeteren alstublieft?' Het onderzoek ging verder niet zo vlot. 'Stop! Stop!' riep de patiënt na elke drie woordjes van Lieve. 'Zo mag je dat niet zeggen!' Maar bij het afscheid drukte hij haar hand en zei: 'Je Russisch is uitstekend!' Wel lachen ons kapot. Het is precies wat er bijna elke dag gebeurt met mijn in België: de eerste vraag na mijn 'Goede

dag' is 'Waarvan bent u afkomstig?' en dan 'Uw Nederlands is echt goed!' Dirk schrijft het Russisch het best. Hij heeft een grote woordenschat en leest elke dag nieuws op Rambler.ru. Als een technische professional heeft hij een sterk analytisch vermogen en breekt de taalstructuur door. Toetsenbord met cyrillische letters is 'russkaja', toetsenbord gemaakt in Rusland is 'rossijskaja': allebei gewoon Russisch in alle andere talen.

Dirk ziet deze fijnste nuances. 'Russisch is een goede bezigheid om je verstand en brein te laten werken', zegt hij. Zijn interesse voor de taal is ontstaan met zijn eerste radio met zenders van de hele wereld, ook in het Russisch. 'Misschien spionnen?' hoopte jonge Dirk toen. Ook de korte vertalingen van de Russische wetenschappelijke artikelen leken hem te kort. Zo besloot hij bijna 40 jaar geleden het Russisch te

gaan leren. Twee weken later kwam ik weer naar de les en had het geluk dit verhaal te horen.

Frederik heeft brede interesses in cultuur, luistert naar klassieke muziek en studeerde voor vertaler van Engels en Duits. Hij is blind en leerde het Russisch alfabet met een Brailleapparaat, maar ondanks alle moeilijkheden spreekt hij Russisch heel vlot en blijft even fatsoenlijk in zijn woordkeuze als in zijn Nederlands van een hoogopgeleide man.

Actief en internationaal

Als collega's en vrienden gaan de cursisten van Diana's klas vaak samen op uitstap. In Brugge liepen ze rond met een Russischtalige gids. Ze zijn samen naar 'Het Zwanenmeer' geweest. De vorige Vrouwendag hebben ze ook samen gevierd, maar toen nog met andere Russischtalige gasten en al zingend in het Russisch. Dit jaar namen ze op 6-8 mei deel aan de Internationale week in het CVO in Roeselare. Hun uitdaging was een visgerecht voor te stellen, 'seljodka pod sjoeboj', of anders haring met groentesalade. En de workshop 'Treinen op de Transsibirische Spoorlijn' gaf zeker enkele thema's voor de les: hoe overleef je een reis naar Vladivostok, die vijf dagen en 23 uur duurt?

DE WINNE'S RUSSISCH

door Ekaterina Verhees

De Belgische ruimtevaarder Frank De Winne en de gastvrouw van 'Rusland voor beginners' Lena De Winne zijn getrouwd, maar geven geen 'koppelinterviews'. Toch spreken ze, weliswaar apart, met 'Spasibo over hun verschillende relaties met het Russisch.

‘WOORDEN HOEF JE NIET TE ZOEKEN’

Bij het Belgische publiek is Lena De Winne bekend als auteur van ‘Mijn countdown’, haar dagboek als vrouw van een astronaut, en als een presentatrice uit ‘Rusland voor beginners’. Daarnaast is ze nog ingenieur, psycholoog, dichteres, en dit jaar komt haar kinderboek ‘Jollie in het circus’ in het Nederlands uit.

Absurd en geloof, wanhoop en hoop, steden en dorpen, puin en schoonheid, - iedere Rus, die de reeks ‘Rusland voor beginners’ zag, keek ernaar met tranen in zijn ogen. Het programma uit de BRIC-series op Canvas werd ook voor vele Vlaamse tv-kijkers het moment van de waarheid. Nadat de voormalige Sovjetunie uit elkaar viel, werd ‘de Russische ziel’ nog mysterieuzer ook voor het volk zelf. Dankzij Lena De Winne en het Canvas-team is de rode draad teruggevonden, en die loopt voorbij de clichés.

‘Clichés zijn kinderen van de grote politiek. Het brede publiek zal altijd alleen die dingen over een land willen weten, die ook aan de interesses van zijn overheid beantwoorden. Dat er de mogelijkheid was

een programma als ‘Rusland voor beginners’ te maken, is al een positief signaal. Er komt meer onafhankelijke interesse, maar nu is de reeks gedaan en er is nog veel te vertellen over Rusland.’ ‘Het is alles glad strijken. Rusland is een gecorrumpeerd land. U irriteert me!’, riep sportjournalist Jan Mulder tegen Lena in ‘De laatste show’ en in feite was het een compliment, toegeving van

het analytische en diplomatische vermogen van Lena De Winne. Ze deed haar best en streek veel onduidelijkheden in ‘Rusland voor beginners’ glad ook voor de Russen die geëmigreerd zijn.

‘Ik zou liever niet meer aan een bepaalde nationale omgeving gehecht raken’

Juiste ster

Lena vertrok in 1992 van Moskou naar Nederland met een ingenieur masterdiploma en vlot Engels. Daar haalde ze nog een diploma in de psychologie en vond een job als vertaler in het Europese Ruimte-Agentschap. Daar is haar eigen ‘Star trek’-verhaal begonnen met de ontmoeting met Frank De Winne.

Ze noemt zichzelf nog altijd ‘een koffer van de astronaut’, omdat ze continu op reis waren. Ze raakte haar routine

‘Стихи — не производственный процесс. Они, скорее, рвота подсознания. Ну, иногда тошнит цветами. Все’

‘Gedichten maak je niet in de fabriek. Je onbewuste geeft ze over. Soms braak je wel met bloemen. Niets meer’

kwijt, maar vond een nieuwe rode draad in haar leven toen ze aan het schrijven sloeg. Haar debuut ‘Mijn count-down’, een dagboek van de vrouw van een ruimtevaarder, was een internationaal succes. Het boek werd origineel geschreven in het Engels. De Russische editie kwam uit met de reacties van vedetten als Bono van U2 op de cover. Maar de tekst in het Russisch moest Lena volledig opnieuw maken, want het resultaat was teleurstellend.

‘Toen ik de tekst van de uitgevers kreeg, zag ik eigenlijk een interlineaire vertaling, dus zette ik me eraan om het boek volledig te herschrijven. In iedere taal spreek je iemand op een andere manier aan.’

De Bermudadriehoek

Het Engels is al meer dan twintig jaar haar omgangstaal. Lena spreekt ook Nederlands, maar de permanente overschakeling naar deze taal ziet ze toch niet gebeuren. ‘Ik

zou liever niet meer aan een bepaalde nationale omgeving gehecht raken’, zegt Lena, die al vaak van verblijfplaats moest wisselen. ‘Enkele jaren lang antwoordde ik op de vraag ‘Waar woont u?’ met ‘In de Bermudadriehoek van Duitsland, Nederland en België. Gelukkig is de weg wat korter geworden en Nederland is nu afgefallen van die route’.

De De Winnes zijn verhuisd van Nederland naar Duitsland, waar het Europese Ruimte-Agentschap zich bevindt. Maar de rest van de familie bleef in Gent wonen, de geboortestad van de astronaut. Daarnaast is er nog Moskou, de geboortestad van Lena, waar ze ook vaak te gast is.

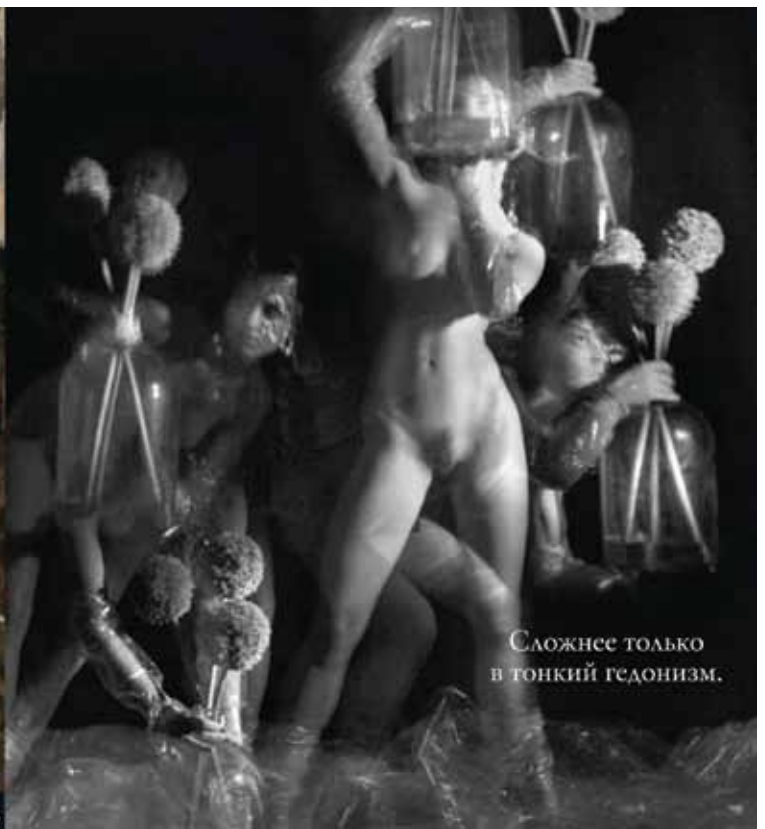
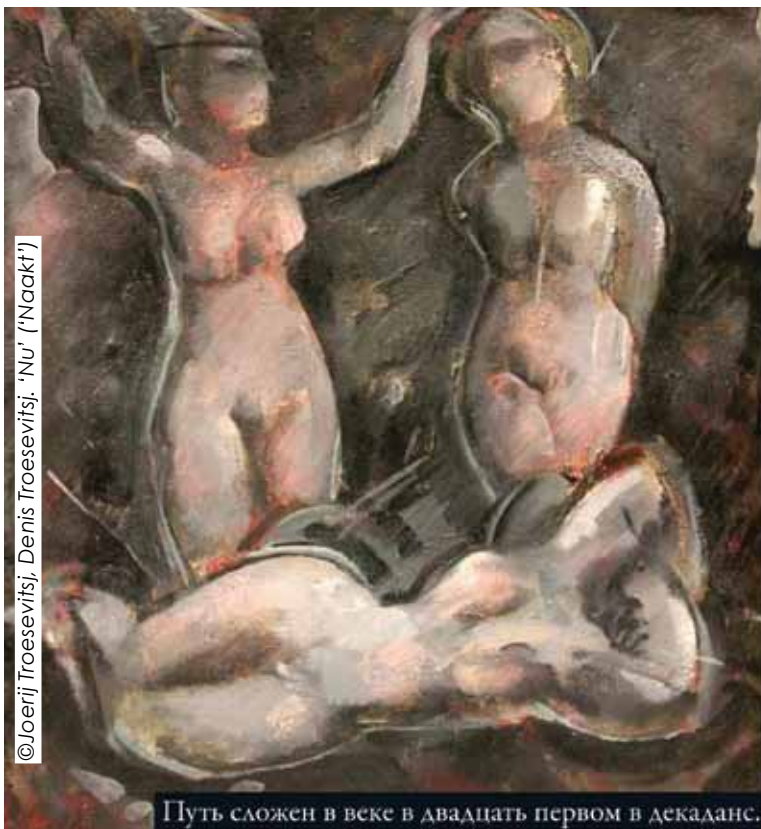
Ze is toch geen ‘koffer’ en is vaak zelf op reis als een gast-spreker. Belgische universiteiten, hoge- en avondscholen, waar Russische onderwezen wordt, nodigen haar regelmatig uit om over het werk en leven van de astronauten te horen. Daar weet Lena alles over.

En als een echte interplanetaire ambassadrice stuurt ze haar inkomsten van haar werk in het onderwijs naar liefdadigheidsfondsen.

Braken met bloemen

Wat Lena zeker in het Russisch schrijft is haar poëzie. ‘De woorden en beelden hoeft je niet te zoeken, ze komen zelf. Een schrijver noteert ze gewoon op om met zijn verrassing van zo een ontmoeting te delen met de anderen’, legt Lena uit hoe haar wetenschappelijk gericht verstand belandde in de kunsten. ‘Als je mijn verhalen en gedichten leuk vindt, ben ik blij, zoniet, moet je hen niet verder lezen’.

De poëziebundels ‘Stihi naostsjoep’ (‘Gedichten om aan te raken’, 2011) en ‘Raznotsvetnoje’ (Het Gekleurde. 2012)

©Joerij Troesevitsj, Denis Troesevitsj. ‘Nu’ (‘Naakt’)

Путь сложен в веке в двадцать первом в декаданс.

Сложнее только
в тонкий гедонизм.

tie. Een privé gesprek van de kijker met een kunstenaar wordt hier een intieme groeps- en familiale discussie.

Pop in ruimteschip

Lena schrijft ook graag voor kinderen. Het leerzame en lichtjes satirische kinderboek 'Jollie in het circus' gaat over de magische avonturen van een melkboer en zijn poes in een Buitenlands Circus. Het ontstaan van de Melkweg en Lewis Carrolls witte konijn in de goochelaarshoed staan naast een uitleg hoe dat komt dat de burgemeester zo moe wordt na slechts vijftien minuten werken. Het rijk geïllustreerde, geestige verhaal is ook tot leven gebracht samen met de kunstenaar Denis Troesevitsj. Het boek kwam vorig jaar uit in het Rus-

'Abevegedejka' is niet veranderd in 38 jaar.

en is helemaal niet magisch, wel wetenschappelijk. Het hoofdpersonage is Kljopa, een clown uit het klassiek onderwijsprogramma 'Abevegedejka' ('Abece-dee'tje'), sinds 1975 bekend van op de Sovjettelevisie.

Het programma is een korte les in de vorm van een simpel toneelstuk voor kleuters. In meer dan dertig jaar zijn de acteurs veel keer veranderd, maar de presentatrice, 'de lerares' bekend aan iedere Rus als Tatyana Kirillovna, blijft nog steeds dezelfde en ondanks dat ze haar 70ste verjaardag achter de rug heeft, blijft ze in fantastische vorm. Het personage van Kljopa is haar uitvinding en ze is eigenares van de auteursrechten.

kwamen uit in Moskou. Alle inkomsten van de verkoop van deze boeken stuurde Lena ook naar een liefdadigheidsfonds, de 'Parad koekol' ('Poppenparade') <http://paradkukol.ru>. dit is een project voor kinderen van haar schoolvriendin Svetlana Pchelnikova, een eigenares van een succesvolle kunstpoppengalerij voor verzamelaars in Moskou.

De illustraties voor beide boeken tekende Denis Troesevitsj, en andere talentvolle vriend en collega van Lena. Samen met hem en zijn vader, ook kunstenaar Joeri Troesevitsj, hebben ze een interactief project bedacht met een kruising tussen poëzie, grafische kunsten en muziek: het album 'Nu' ('Naakt').

In dit boek staan de erotische foto's van de zoon en de schilderijen van de vader naast elkaar in een visuele en historische dialoog. Beide kunstenaars werkten jaren aan hun projecten voordat ze ontdekten dat ze dezelfde blik hebben op de wereld. Ze hebben de duidelijkste parallellen in hun werk uitgezocht en voorgesteld in deze catalogus.

De derde stem hier is die van Lena: onder ieder beeld staat haar gedicht, geïnspireerd door de grafische emo-

sisch als een digitale applicatie voor iPad (www.ozon.ru) en nu wordt het ook in het Nederlands vertaald.

'Het is een project van enkele enthousiastelingen, het boek is al vertaald en mijn andere vrijwillige collega doet momenteel de eindredactie', zegt de vertaler van 'Jollie in het circus' Oksana Koviako, 'de Belgische lezers krijgen dit jaar het resultaat te zien.'

Het ander kinderproject waarmee Lena nu bezig is verbindt boek en tv

Een privé gesprek van de kijker met een kunstenaar wordt een intieme groeps- en familiale discussie

Ze was enorm enthousiast over Lena's idee: een poppetje van Kljopa naar de ruimte sturen. Het poppetje heeft Lena zelf gemaakt en het is ook iets nuttigs, er zit een zwaartekrachtensor binnen.

Mini-Kljopa is daar niet alleen, hij heeft gezelschap van het tweede poppetje, dat gemaakt werd door de poppenmeesteres Svetlana Pchelnikovav. Hij is te zien op <http://www.youtube.com/watch?v=aJHwA3Zwcs0>, vanaf de elfde minuut van het programma. Dit zijn beelden van een videocall met Roman Romanenko, een Russische astronaut die nu, wanneer u dit leest, zich in het Internationale Ruimte-Station bevindt en samen met Lena's en Svetlana's poppetjes door het venster naar de Aarde kijkt.

‘ER IS RUIMTE VOOR VERBETERING’

De baas van het Europees Ruimte-Agent-schap, testpiloot en astronaut Frank De Winne ver-overde de ruimte in het technisch Russisch.

© ESA-P. Sebirot

Cursus

‘Ik studeerde Russisch toen ik trainde voor mijn eerste ruimtevlucht. De cursus was heel intensief. In de klas zaten twee leerlingen, soms was er maar één.

Gedurende zes maanden hadden wij vier uur les per dag en daar kregen we nog huistaken bij. Daarna werd de opleiding afgebouwd naar twee – drie lessen per week. Alle technische vakken volgden wij ook in het Russisch, maar daar was altijd een vertaler aanwezig.’

Alfabet

'In het begin was alles moeilijk te verstaan. Het Russisch heeft een moeilijk alfabet en geschreven taal en de namen zijn zeer moeilijk om uit te spreken. Onvoltooide en voltooide deelwoorden herkennen en scheiden is ook niet gemakkelijk. Sommige woorden lijken op elkaar of worden op dezelfde manier uitgesproken.'

Uitspraak

'De uitspraak is altijd een van de moeilijkste taken in een vreemde taal. Je denkt dat je al zonder accent spreekt, maar mensen blijven je corrigeren. Er is altijd ruimte voor verbetering. Maar ik ben tevreden dat ik zo een cursus kon volgen.'

Oefenen

'Lezen heb ik heel weinig gedaan, en meestal las ik technische borddocumentatie. Zonder oefenen vergeet je na verloop van de tijd de taal. Ik gebruik elke mogelijkheid om met mijn Russischtalige collega's het Russisch te spreken. Mondelinge praktijk is de enige manier voor mij om de taal actief te onderhouden.'

Vette kaas

'Tijdens de winter survival-training wilde ik zeggen dat ik het niet graag doe, omdat ik niet zo zwaar gebouwd ben tegen de kou, of omdat ik niet te veel vet heb – zo zei ik het in het Russisch. Maar in plaats van 'zhir', 'vet', zei ik 'sir', 'kaas'. Iedereen verstond me toch correct.'

Ismes

'Ik spreek mijn moedertaal minder dan een uur per dag. Alleen met mijn kinderen via de telefoon, en nu met u. Voor de rest gebeurt al mijn communicatie in het Engels en het Frans. Continu verblijven in een internationale omgeving heeft zeker zijn invloed op mijn manier van spreken. Ik merk meer -isme en gelijkaardige woordjes op in mijn woordenschat.'

Wablief?

'Ik vermijd automatische antwoorden, zoals 'Wablief' in het Vlaams, en ik probeer ook in privé gesprekken tijd te maken om het beste en duidelijkste antwoord te formuleren.'

'Ik spreek mijn moedertaal minder dan een uur per dag, alleen met mijn kinderen op telefoon. Voor de rest gebeurt mijn communicatie in het Engels en het Frans'

'Mijn beroep heeft ook invloed op mijn manier van spreken. Testpiloten en ook astronauten moeten zo gevat en zo kort mogelijk spreken. Als je in volle zinnen spreekt, kan de persoon aan de andere kant van de radio je misschien verkeerd verstaan of je gewoon niet horen.'

Astronaut Frank De Winne in zijn Russische Sokol pak is klaar om te vertrekken naar het Internationaal Ruimtestation om 12:34 CEST op 27 mei 2009, Baikonur Cosmodrome, Kazachstan.

© ESA-S. Corvaj

MOSKOU

TWEЕ BELGISCHE STUDENTEN VERKENNEN SINT-PETERSBURG EN MOSKOU

‘RUSLAND IS ALLEEN LEUK ALS HET MOOI WEER IS’

door Jessica Jacobs

Jolien en Yoika studeren aan de Thomas More Hogeschool in Mechelen. Als deel van hun opleiding spenderen ze drie weken in Rusland. Eerst vijf dagen in Sint-Petersburg, daarna twee weken in Moskou voor een cursus aan de Moskouse Staatsuniversiteit.

Hoe zijn jullie in Moskou terechtgekomen?

J: 'We konden kiezen tussen vijf projecten. Maar eigenlijk sprak alleen het project in Moskou ons aan. Ook omdat we voor school een magazine maken, waarvoor het handig was om interviews in het buitenland af te nemen.'

Wat was jullie eerste indruk van Rusland?

J: 'Vuil!'

Y: 'Ja, dat viel ons direct op in Sint-Petersburg, dat die auto's super vuil waren.'

J: 'Maar dat komt vooral ook door de periode van het jaar, midden april, de sneeuw is juist gesmolten.'

Y: 'Inderdaad en ze strooien hier met zand, dus de zandresten waren nog te zien op de auto's.'

Welke indruk geven de lokale bewoners jullie?

Y: 'De mensen lopen hier rond met een streng gezicht, zonder glimlach. Hoewel we op sommige plaatsen wel heel vriendelijk bediend zijn geweest.'

In een restaurant in Sint-Petersburg hadden ze precies nog nooit toeristen gezien, daar lachten de obers ons heel vriendelijk toe en wilden ze ons allemaal bedienen.'

J: 'Ze kunnen hier geen woord Engels. Dat is voor mij het grootste knelpunt geweest. Ik ben iemand die graag praat en mensen begroet. Dat kennen

ze hier precies niet. Dus aan mij zagen ze wel heel hard dat ik niet van hier ben. Wanneer we met elkaar in het Nederlands praten, dan zie ik mensen altijd een oortje van hun muzikspeler uit hun oor halen om te kunnen luisteren van waar we juist komen.'

'De mensen zien er misschien niet vriendelijk uit, maar ze zijn het wel.'

Y: 'Toen ik naar de immigratiedienst moest om papieren te regelen, heb ik wel gemerkt dat mensen hier heel behulpzaam kunnen zijn. Ik had een meisje gevraagd me de weg te wijzen. Ze sprak geen Engels, maar zocht toch op haar Smartphone op welke richting ik uit moest.'

J: 'Ja, ze zien er misschien niet vriendelijk uit, maar ze zijn het wel.'

Wat was opvallend aan jullie reis?

Y: 'Toen we in Sint-Petersburg aankwamen, bleek de hostel die we geboekt en betaald hadden failliet te zijn. Er was wel op dezelfde plek een nieuw hostel, maar ze wilden ons eerst niet binnenlaten omdat we niet gereserveerd hadden. Uiteindelijk kregen we toch een code om de deur te openen. Een Belg die in Sint-Petersburg woont en waarmee we ook een interview afnamen, heeft ons dan geholpen en geregeld dat we in die hostel konden

blijven. We hebben wel opnieuw voor de kamers moeten betalen.'

J: 'Hier in Moskou wonen we in één van de onder Stalin opgerichte 'Seven Sisters', zeven wolkenkrabbers. In dit gebouw bevinden zich de studentenkamers van de Moskouse Staatsuniversiteit. Alles is identiek aan beide zijden van het gebouw. De ingang, trappen, alles ziet er juist hetzelfde uit. De bewakers lieten ons binnen, we deden de kamerdeur open met onze sleutel. En dan merkten we dat dit onze ka-

mers niet waren. We zaten dus in een verkeerde sector van het gebouw.'

De meeste mensen hebben een uitgesproken voorkeur voor ofwel Sint-Petersburg ofwel Moskou. Hoe is dat bij jullie?

J&Y: 'Sint-Petersburg, duidelijk'

Y: 'Sint-Petersburg was veel mooier en alles was er redelijk dicht bij elkaar. We vonden er ook veel leuke plekjes om te eten. We hebben veel cafeetjes gevonden met lekker eten, taartjes gevuld met zalm bijvoorbeeld, echt lekker! In Moskou is alles ook veel duurder.'

'Het metrosysteem is hier super goed.'

J: 'Het metrosysteem in Moskou is wel super goed. Elke paar minuten komt er een volgende metro. Er zijn ook elf lijnen en alles is duidelijk aangegeven. In Moskou kan je echt lang op een metro zitten. Terwijl we in Sint-Pe-

tersburg altijd overal naar toe konden wandelen.'

Welke plekken zijn volgens jullie het bezoeken waard in Moskou en Sint-Petersburg?

J: 'Eigenlijk, ik denk dat ik het hier alleen leuk vind als het mooi weer is, want als het regent is alles niet meer zo leuk en nu het goed weer is, werken de fontein en ook! Het Paleizenplein in Sint-Petersburg vond ik wel heel mooi.

'Een basiscursus Russisch zou je wel moeten volgen voordat je naar Rusland komt'

In het Hermitage vind je een van de grootste kunstcollecties in heel de wereld, dus dat is zeker de moeite. De 'Kerk van de Verlosser op het Bloed' is ook heel mooi. Daar moet je zeker

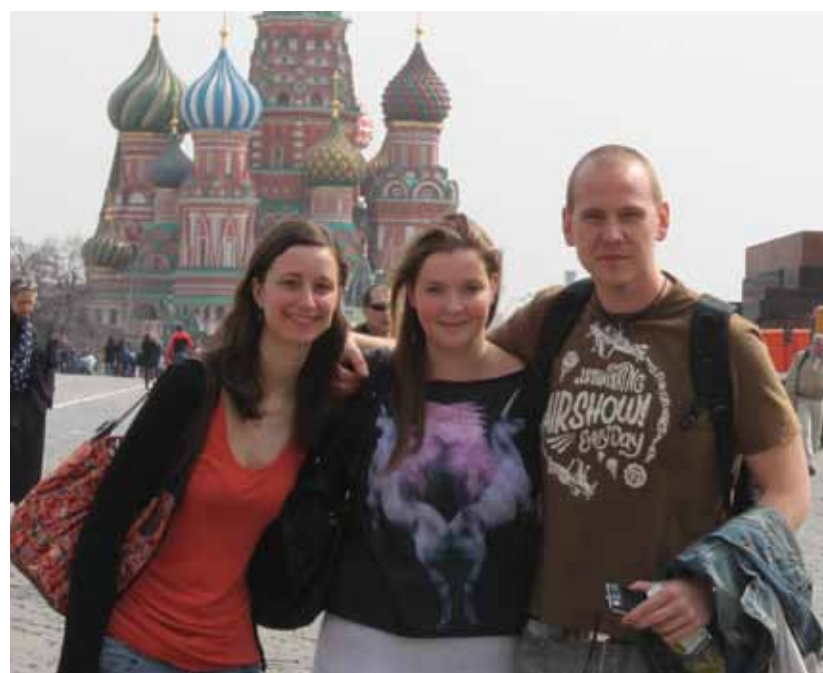
binnen gaan en bijbetalen om foto's te mogen trekken. Het Kremlin vond ik niet echt speciaal, maar dat moet je natuurlijk gezien hebben als je in Moskou bent. Voor de rest zijn er nog de typische plekken zoals de Sint-Basilius kathedraal en het Rode Plein.'

Wat raden jullie mensen die plannen om naar Rusland te gaan aan?

Y: 'We hadden veel problemen met papierwerk waar we op voorhand het bestaan niet van wisten. Bij aankomst in Rusland krijg je een papertje voor je registratie. Ik had dit verloren en moest speciaal naar het migratiebureau gaan voor een kopie. We hebben ook nog bij de politie gezeten omdat we in Sint-Petersburg geen

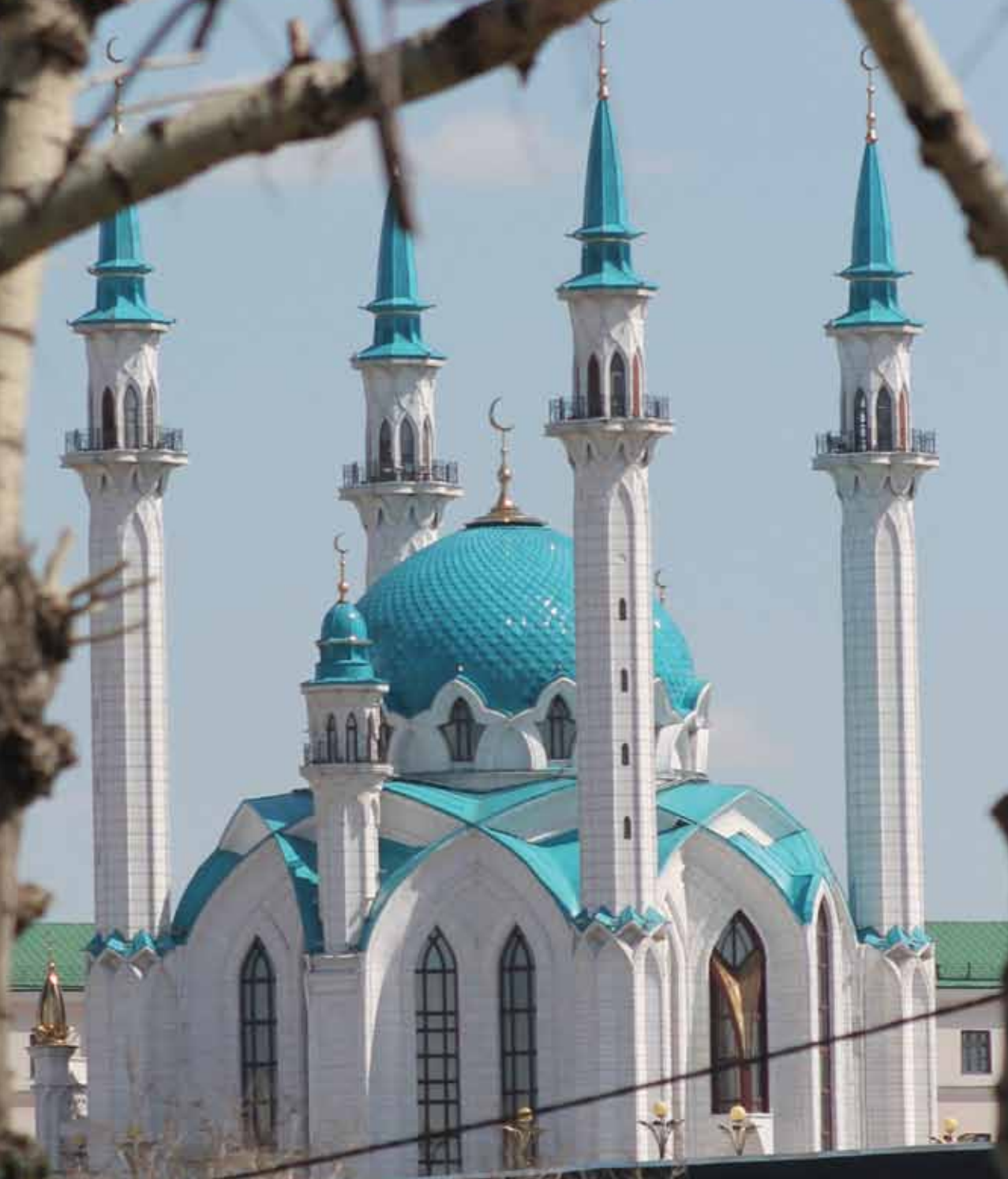
registratie gedaan hadden. Dus als je naar Rusland gaat, bereid alles goed voor, oefen het cyrillisch en zorg dat je je daar onmiddellijk registreert.'

J: 'Een basiscursus Russisch zou je wel moeten volgen. Alles is in het Russisch geschreven en ook om de weg te vragen zou dat handig zijn.'

KAZAN

HOOGOPGELEID SPORTEN

KAZAN ORGANISEERT UNIVERSIADE

door Jessica Jacobs

Laurien studeert momenteel in Kazan, de hoofdstad van de Russische autonome republiek Tatarstan. De uitwisseling duurt een schooljaar en loopt dus bijna op zijn einde. Maar eerst is er nog de Universiade, waar ze als vrijwilliger wil werken.

Het is niet de eerste keer dat Laurien in Rusland woont. Tijdens haar opleiding Slavistiek studeerde ze enkele maanden in het 'zuidere' Krasnodar. Toch is Kazan iets geheel anders. 'De inheemse bevolking is hier niet Russisch, maar Tataars. Afstammelingen van het volk dat de mongoolse heerser Dsjengis Khan in de 13de eeuw met zich meebracht. Dat zie je aan de architectuur hier, de oude Tataarse gebouwen. Tatarstan heeft ook twee officiële talen, Russisch en Tataars, en twee grote religies, Russisch-orthodox en islam. Dat maakt de ervaring van de stad anders dan wanneer je bijvoorbeeld in de Russische grote steden Moskou of Sint-Petersburg studeert.'

Kazan is niet zomaar een stad, het uitzicht ervan is al bij de aankomst met

de trein adembenemend. Na uren te reizen door donkere en bijna volledig lege vlaktes, is het duidelijk dat de lichtkoepel die nadert een aureool rondom Kazan vormt. De Qolşärifmoskee verwelkomt de gearriveerden. 'Het Kremlin en de moskee vind ik hier heel mooi. De Tempel van alle Religies is een mooie vertegenwoordiging van de stad, omdat in Kazan veel religies

redelijk vreedzaam samenleven. In de tempel komen elementen van verschillende religies samen. We zijn er eens met vrienden binnen geweest en hebben een rondleiding gekregen van de man die achter de oprichting van de tempel zat. Toen ik hier twee maanden geleden terugkwam om de tempel aan een vriend te tonen, deed zijn vrouw open en bleek de

'Zeker in de zomer is Kazan een mooie stad', volgens studente Laurien Teugels

man spijtig genoeg overleden te zijn. Aan de tempel wordt nog wel verder gebouwd.'

Universiade

Van 6 tot 17 juli dit jaar gaat in Kazan de 27ste Universiade door. Dit is een tweemaaljaarlijkse internationale sportwedstrijd voor universiteitsstudenten. Hiervoor staat de hele stad op stelten. De luchthaven is opgewaardeerd en de ver-

binding met de stad wordt verbeterd met een exprestrein. Gebouwen worden gerenoveerd, klaargemaakt voor de sporters en toeschouwers, maar ook het straatbeeld wordt opgeknapt.

Een heel deel van de examens aan de universiteit zijn vroeger afgenomen en leerlingen werden uit hun studentenkamer gezet om de sporthappening te kunnen voorbereiden.

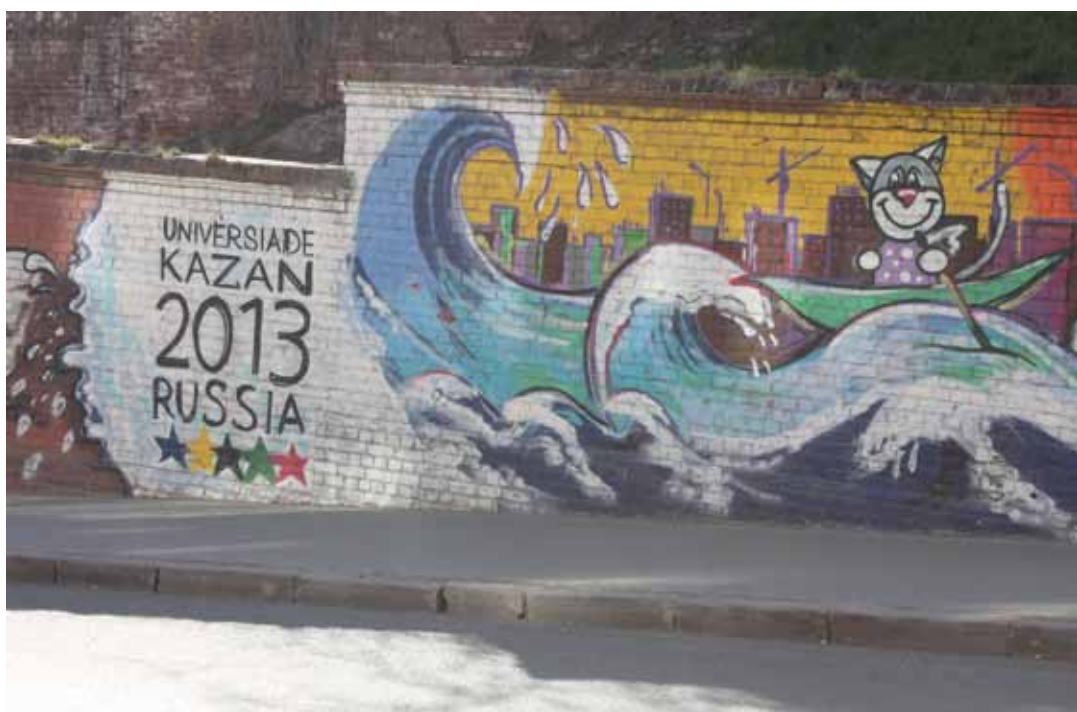
'De Universiade is hier heel belangrijk om te kunnen tonen hoe goed het land ontwikkeld is. Daarom worden nu wegen aangelegd, sportcomplexen gebouwd en gevels opnieuw geschilderd, zodat alles er voor toeristen goed uitziet. Langs de ene kant is dit positief, maar het is ook hypocriet omdat je ziet dat veel mensen hier nog geen goede leefomstandigheden hebben. De ziekenhuizen zijn hier bijvoorbeeld heel oud, kleine kamers zonder douche of sanitaire voorzieningen. Voor het prestige van de Universiade wordt veel geld uitgegeven, maar belangen van de gewone mens worden uit het oog verloren.'

Toerisme en studeren

Moskou en Sint-Petersburg zijn tegenwoordig voor de hand liggende reisbestemmingen. Maar wat met Kazan, kunnen we daar een citytrip houden?

'Als je geen Russisch kent is het niet aan te raden. Ken je wel Russisch of reis je met iemand die Russisch kan, zeker wel. Het is een mooie stad, zeker in de zomer is het hier aangenaam met de mooie meren en rivieren. Om te studeren is het hier net ideaal omdat er bijna niemand Engels spreekt. Er zijn wel veel internationale studenten, maar zelfs met hen spreken we altijd Russisch.'

'De universiade is hier heel belangrijk om te kunnen tonen hoe goed het land ontwikkeld is'

Церковь с мечетью стоят,
Какая из них мне родней?
Коран читает мой дед,
А бабушке крестик милей...

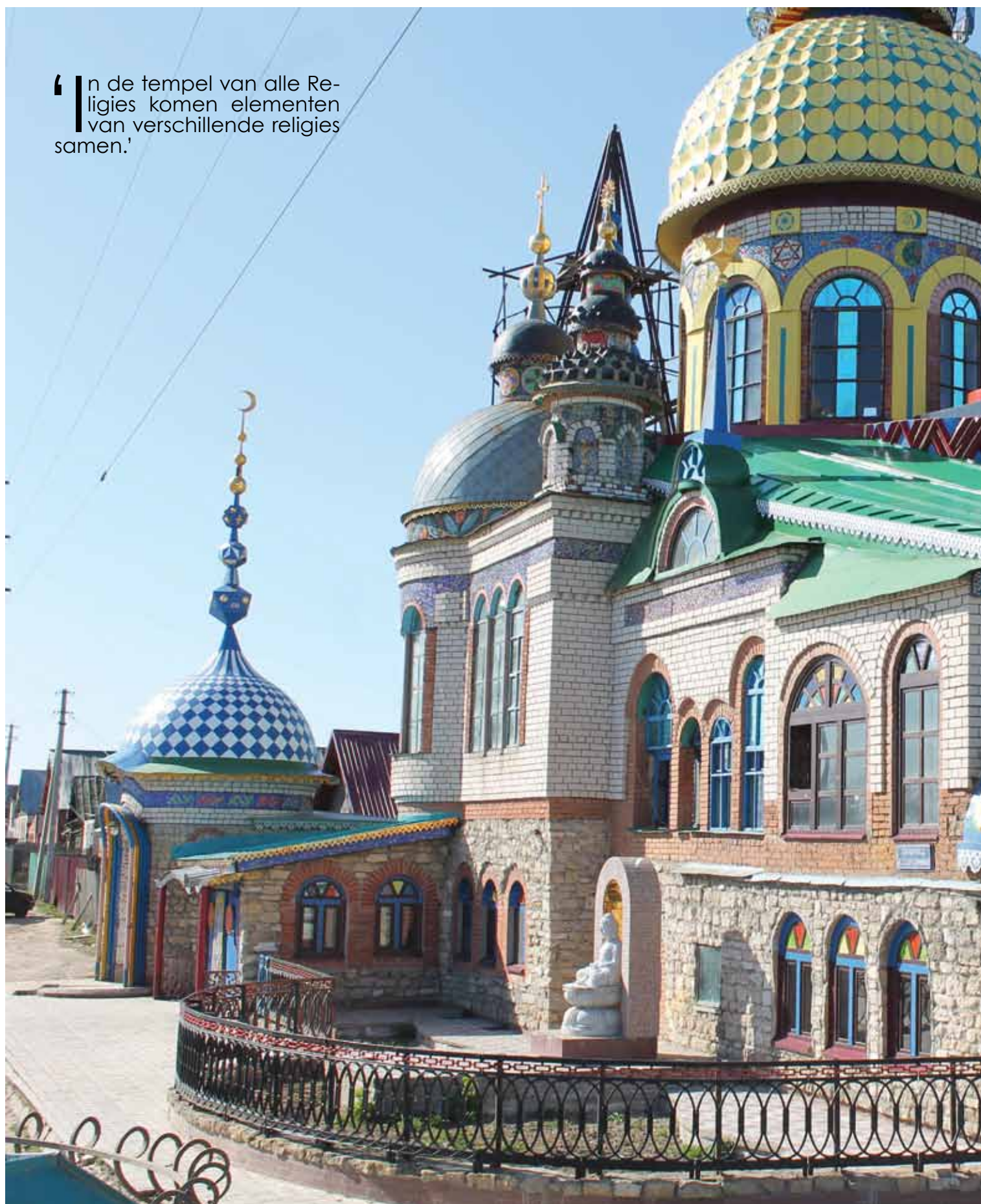
Н. Уловская

De kerk staat bij de moskee,
maar welke ligt me het nauwst
aan het hart?
Grootvader leest de Koran
en grootmoeder gaat naar de
kerk.

N. Ulovskaja (vertaling Jessica Jacobs)

In de tempel van alle Religies komen elementen van verschillende religies samen.'

QOLŞÄRIF MOSKEE

FLIKKEN IN VUUR

DE CREATIVE PRODUCER VERTELT OVER HET HIPHOPERA-FENOMEEN

door Ekaterina Verhees

De bom van het theatrale seizoen 2009-2010 in Moskou lokte tot 500 kijkers in een zaal van 400 zetels. De voorstelling bleef op de scene tot oktober 2012. Wanneer het al hoog tijd was om naar de internationale festivals te gaan en de groep bezig was met een videoversie, verdween het toneelstuk helemaal uit de kijker. In februari 2013 publiceerden ze het eerste seintje dat 'Flikken in vuur' nog leven, en gaven twee voorstellingen met nieuwe muziek. De creatief producer en een van de 'vaders' van het idee Sasha Pas vertelt hier een volledig verhaal van dit theatrale fenomeen, dat ook een vriend kostte.

© Julia Zatsepina, Afisha.ru

Sasha Pas (32), Moskou – Barcelona. Art director van 'Le Cirque de Charles La Tannes' (lecirque.ru) en mede-oprichter van het eco-vriendelijke straattheater 'Reteatro' (reteatro.org) in Barcelona.

ken. We dachten dat we ongeveer 8000USD nodig hadden. In feite kostte het project 10000USD. We hebben toch geen sponsor gevonden. Waarschijnlijk zochten we niet hard genoeg. Iedereen wou zo snel mogelijk aan de productie beginnen, en het zoeken naar de sponsors was saai werk. Ik en mijn partner Joerij Kvjatkovskij, de regisseur van 'Cops on fire', hebben dus ons eigen geld geïnvesteerd. Andere deelnemers van het project hielpen ook. Een vriend gaf zijn studio voor de repetities, de andere maakte de decoraties, de derde vond kleren voor de personages.

Het verhaal van de 'Cops on Fire' is in het jaar 2008 begonnen. Op een avond kwam ik muzikant Sasha Kholenko tegen in het café '16tonns' in Moskou. Het is ook een club, waar hij op dat moment regelmatig optrad samen met de groep how2make. Hij vertelde me over zijn andere projecten, ook over een radio-toneelstuk gebaseerd op een misdaadverhaal over flicken en moordenaars.

Het toneelstuk gebruikte meer dan 30 hiphop soundtracks, en ieder nummer was ook een korte episode in het toneelstuk. Hij vroeg me of ik het ook in het theater wou proberen. Toen werkte ik met de theatrale groep 'Le Cirque de Charles La Tannes'. In 2005 stelden we Crystal Wereld (een kort verhaal van Viktor Pelevin) voor, samen met acteur en regisseur Joeri Kvjatkovskij. Nu besloten wij om weer samen te werken, maar nu met iets nieuws, met hiphop.'

Geld

'We hadden geen geld. Wanneer ons concept min of meer klaar was begonnen we een sponsor te zoe-

We waren goed bezig toen we in september 2009 een telefoontje kregen van St.Petersburg: het Sergej Koerjohin Festival (www.kuryokhin.net een jaarlijkse festival van moderne muziek en kunsten) nodigde ons uit om eraan te nemen. We zeiden 'ja' en hadden maar twee maanden om alle voorbereidingen af te ronden.

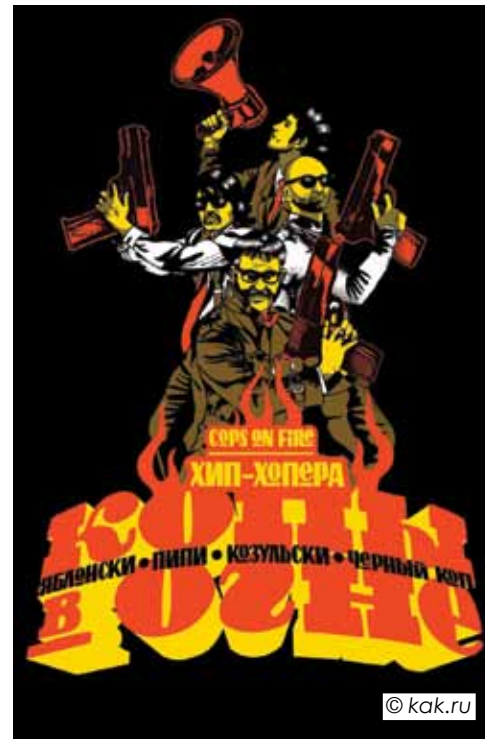
Beroemd

'De première in St.-Petersburg was een enorm succesvol. We zijn onmid-

'Onbewust hebben we een heel actueel verhaal verteld'

dellijk begonnen met de repetities voor de première in Moskou, in januari 2010. We begonnen te geloven in wat we deden. In Moskou hebben we maar één negatieve commentaar gekregen - te veel gevloek - en dat hebben we wat aangepast.

Het hele project was een creatieve uitdaging voor ons allemaal, er zitten weinig reële relaties met de werkelijkheid in, het is een absurdistisch verhaal. Maar toevallig hebben we ook onbewust een heel actueel toneelstuk gemaakt over een sociaal gevoelig thema. Over een periode van grote politieschande in Rusland.'

-1

Het project kreeg nieuwe uitnodigingen voor theatrale festivals in Rusland en Oekraïne, we zijn begonnen met onze videoversie, maar we hadden nog steeds geen vast inkomen en de muzikanten gingen ook apart optreden in clubs om wat geld te verdienen. Daarover werd er al snel boos gepraat en Sasha Kholenko stapte uit het project. De auteursrechten op alle muziek heeft hij ook meegenomen. We wilden zelfs geen compromissen met hem zoeken, de situatie was gewoon te erg, het is ongelooflijk wat een lust naar geld met mensen doet!

Om terug naar de scene te keren moesten we de muziek en teksten volledig herschrijven. Maar dat blijft nog steeds ons hard werk en we zien zo'n grote verandering als een heroopleving.'

ZOON VAN ZIJN VADER

'ALEKSEJ', HET VERHAAL VAN DE ZOON VAN PETER DE GROTE

door Jessica Jacobs

**Het Paleis brengt het verhaal van Peter de Grote en zijn zoon Aleksej in theater-
vorm. Jong talent Jeroen Vander Ven speelt Aleksej. Frans Van der Aa, gekend
van verschillende televisieprogramma's, is op het podium te zien als Peter de
Grote.**

Een Russische sfeer creëert dit theatergezelschap met clichés als wodka en bontjassen, maar de nadruk ligt op het universele en tijdloze verhaal dat er achter de vader-zoon relatie schuilt. Met zijn tekst voor dit stuk won schrijver Frank Adam in 2010 de Prijs Letterkunde voor Dramatisch kunst van de Provincie West-Vlaanderen.

Naar filosofisch getinte uitspraken moet je niet lang zoeken. Met 'Jij zegt niets meer want jij bent niets meer(, jij bent onterfd)' is meteen de link gelegd met Descartes. Wie oor voor woord heeft, kan snoepen van de tekst en pikt zonder twijfel heel wat leuke quotes op. De spanning tussen een vader die de macht heeft en een zoon die smacht naar vaderliefde is zeer voelbaar.

■ 'Ik ben nu eenmaal meer dan je vader alleen', zegt Peter tegen zijn zoon.

■ 'Of minder?', mompelt die achterna.

Memorabel

Een mooi moment in het stuk is zonder twijfel wanneer iedereen zich achter de koets van kleine Peter, ook een zoon van Peter de Grote, schaart en

een lied voor hem zingt. De klank van al die stemmen samen zet emotie in beweging, kippenvel gegarandeerd.

Lode Vercampt brengt een aangename cellobegeleiding, maar zet daarnaast ook een geweldig vertolking van Graaf Schönborn neer die iedereen in de zaal aan het lachen brengt.

16+

Hoewel een deel van de mannen in de loop van de voorstelling wel een hemd of een broek verliest, blijven bij hoofpersonage Aleksej de meeste kledingstukken aan. Zijn bevallige geliefde Afrosinja komt echter met een mini striptease op de proppen, een actie die deel uitmaakt van een

woedeuitbarsting. Dit zou samen met de seksistische opmerkingen die iedereen aan het lachen brengen een verklaring kunnen geven voor het 16+ label van de voorstelling. Hoewel dit waarschijnlijk toch eerder toe te schrijven is aan de moeilijkheid van het verhaal.

Gespot

Guido en zijn schoonzus Christiane genieten van hun culturele avond. 'Het is sterk theater, zowel het decor, de acteerprestaties als het vader-zoon contrast zijn sterk gebracht. Ik heb zelf nog geschiedenis onderwezen en hoewel niet alles 100% historisch correct is, vind ik het wel leuk om de historische link te kunnen leggen.'

***Guido en Christiane
appreciëren de
historische verbanden***

Voor Jarich geeft deze avond niet enkel een gelegenheid om tijd met zijn moeder door te brengen, maar ook om zijn schoolopdracht uit te voeren.

©Kurt Van der Elst

Iedereen zingt een lied voor kleine Peter.

'Ik moest voor school een culturele voorstelling uitkiezen en heb aan de hand van wat ik erover gelezen heb voor Aleksej gekozen', zegt Jarich. Zijn moeder is tevreden met zijn keuze: 'Het begin van de voorstelling had te veel stiltes, maar na verloop van tijd kwam er toch meer drive in. Ik zou het zeker wel aan anderen aanraden, maar niet fans van bijvoorbeeld het Echt Antwaarps Theater.'

Goede recensies gaven de doorslag

'IK LEEF IN DE WERELD WAARIN IK LEEF'

Jeroen Van der Ven leeft zich in in de gedachtengang van de jonge tsarevitsj

In 'Aleksej', een werk van auteur en theatermaker Frank Adam, staat de vader-zoonrelatie centraal. Dit keer niet aan de hand van Hamlet, maar met de Russische tsaar Peter de Grote en zijn zoon in de hoofdrol. Jeroen Van der Ven leeft zich in in de gedachtengang van de jonge tsarevitsj.

Hoe heb je je voorbereid op de rol van Aleksej?

De voorbereiding viel vooral samen met het leren en bestuderen van de tekst. De dialogen zijn vaak heel snedig en het personage van Aleskej is vaak ad rem en soms brutaal. Ik ben op zoek gegaan naar iets wat die brutaliteit in evenwicht zou kunnen brengen en kwam uit bij een soort van naïviteit en je-m'en-foutisme die eigen is aan pubers. Natuurlijk hebben we in de voorbereiding de hele Russische context rond die periode bestudeerd, maar dat is niet iets wat je kunt spelen. Ik probeer me gewoon in te beelden hoe die jongen zich voelt en hoe hij zijn vader ziet.

In 2009 heb je deelgenomen aan een hongerstaking. Probeer je met je werk

ook maatschappelijke problemen onder de aandacht te brengen?

Ik leef in de wereld waarin ik leef. Zeker in Brussel zie je verschrikkelijke dingen. Als je met een klein beetje steun de mensen verder kan helpen, doe ik dat graag. Ik heb toen meegedaan aan een dag hongerstaking om de aandacht te vestigen op de problematiek van een specifieke groep van mensen zonder papieren.

Zijn er al plannen voor een volgende voorstelling?

Momenteel repeteer ik aan de voorstelling H, an incident van de theatermaker Kris Verdonck, gebaseerd op het leven en werk van Daniil Kharms. Daarnaast bereid ik toekomstplannen voor met mijn eigen gezelschap Steigeisen.

©Kurt Van der Elst

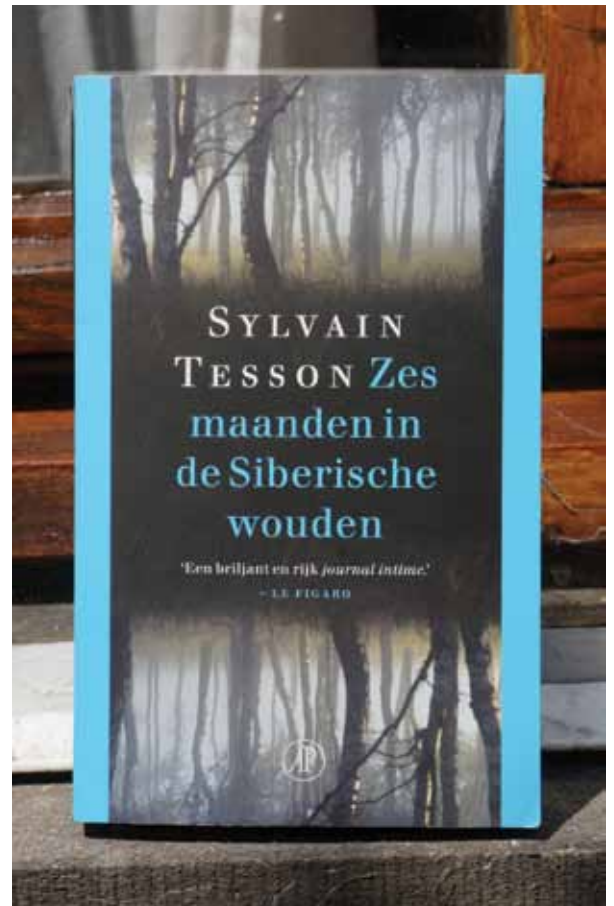
FILOSOOF UIT HET BOS

VRIJWILLIGE BALLINGSCHAP

De Franse reiziger Sylvain Tesson blijft avontuurlijk alleen voor zijn eigen filosofische tevredenheid.

Hij heeft rond de wereld gefietst, hij liep te voet door Indië tot Calcutta. In 2010 ging hij naar de Bajkal om de duurste luxe producten van onze tijd te vinden: ongestoorde eigen ruimte en absolute stilte. Eenzaamheid is ook een uitdaging voor de hedendaagse mentaliteit: zouden we onszelf nog kunnen verdragen? 'Vijftien soorten ketchup. Vanwege dat soort dingen wilde ik weg uit deze wereld', schrijft Tesson op de eerste pagina. Met deze minimale verwachting, 70 nauw gekozen boeken en zes supermarkt karren wodka, spaghetti en tabasco verhuisde Tesson naar een kleine blokhut aan het grootste en oudste zoetwatermeer ter wereld. De dichtstbijzijnde van twee burens woont in vijf uur wandelen, elke dag begint met het opwarmen van de ruimte buiten de slaapzak, en dat lijkt Tesson een echte paradijs. In zijn blokhut brengt hij uren door bezig alleen met zichzelf, aan het sorteren, formuleren en noteren van zijn ervaringen. Deze verwerkt hij met een sterke theoretische aanpak. In zijn keuze voor wat ook een traag leven wordt genoemd, vertrekt hij van ideeën van Élisée Reclus: de toekomst van de mensheid ligt in de 'volledige vereniging van het beschaafde en het primitieve'. Het pure primitieve verdwijnt toch elke dag en het beschaafde is nog niet voldoende beschaafd. De laptop van de Franse kluisenaar overleeft de Siberische koude niet. Toch vindt Tesson genoeg nieuw materiaal in zijn eigen geheugen om na te denken over zijn visie van de wereld - gezien uit de wildste Russische hoek.

SYLVAIN TESSON. ZES MAANDEN IN DE SIBERISCHE WOUDEN. DE ARBEIDERSPERS, UTRECHT - AMSTERDAM - ANTWERPEN, 2013

ORIGINEEL

STEM VAN DE STRAAT

De Russische student Fjodor verdient zijn brood als assistent van een Zwitserse antropoloog. Zijn werkgever heeft de code van de Russische ziel bijna gekraakt. Daarvoor moet

Fjodor een honderdtal audio-opnames van spontane verhalen uitschrijven. Mannen en vrouwen, Russen en hun burens van ex-Sovjet republieken, boeren en arbeiders, allemaal 'gewone' mensen van de straat vertel-

len over hun leven. Maar er blijven altijd dezelfde gemeenschappelijke delers: geweld, bijgeloof en onmenselijk hard werk. Is dit alles, wat er in die ziel verstopt is? Tv-journalist Anton Ponomarev verzint niets in zijn debuut: alle verhalen zijn echte interviews en vormen een uniek hyperrealistisch koor stemmen van het hedendaagse Rusland.

Антон Пониловский. Обращение в слух. СПб, 'Лениздат', 2013

VERTALING

VREDE IN OORLOG

De twee hoofdpersonages van dit boek spreken alleen met elkaar maar horen nooit

een direct antwoord. Verpleegster Sasja schrijft naar haar lief, soldaat Volodja. Regelmatig brengt de postbode het nieuws over zijn leven met de militaire campagne van de Verenigde Staten, Duitsland, Japan, Rusland en Frankrijk tegen de Bokseropstand in China in 1899-1901. Wat maakt de band tussen

deze twee onbreekbaar? Misschien hetzelfde wat de Zwitserse schrijver Michail Sjisjkin zo een grote auteur in zijn moedertaal maakt? Het Nederlands is een van 25 talen waarin de roman dit jaar vertaald wordt.

Michail Sjisjkin. Onvoltooide liefdesbrieven. Querido's Uitgeverij BV, Em., 2013

**Het hedendaagse Russische denkbild kleurt weer socia-
listisch rood, maar deze keer
bewust en vrijwillig, zonder de
invloed van propaganda**

Wie droomt toch niet van een maatschappij gefocust op zichzelf, op de noden van zijn leden? Aan een goede familiale zorg op een politiek niveau? Niets mis daarmee. We willen allemaal een vrije toegang hebben tot goede scholen, dokters en pensioenen. Daar gaat het nu over in Rusland, waar de werkelijkheid niet meer te verdragen is door de dramatische politieke en economische veranderingen in de jongste twintig jaar. De cultuur weigert ook steeds vaker ironie en satire en wil tot een serieuze discussie komen van

extra nadruk op de tragikomische aspecten van de situatie. De ake-
lige kapitalistische vijand uit de oude propagan-
da wordt opeens reëel in 'bevrijd' Rusland, maar komt niet van het buitenland: de nieuwe miljonairs en werkgevers met criminele achtergrond spelen nu de meedogenloze Russische roulette met het leven van hun eigen landgenoten. 'Dolgaja st-

'Za Marksa' ('Voor Marx'), 2012
Regisseur: Svetlana Baskova
www.baskova.com, www.cinefantomclub.ru

SOCIALISME EN DE KIJKER

RUSSISCHE FILMEN OP HET FILMFESTIVAL VAN BERLIJN

de maatschappelijke problematiek, in tegenstelling tot de absurde routine. De film 'Za Marksa' ('Voor Marx') gebruikt bewust de stijl van een Sovjet arbeidsdrama. Kunstmatig klinkende en overbodig theatrale dialogen worden elke minuut van de film aangevuld met de pijnlijke zin en geven ook een

jastlivaja jhizn' ('Lang gelukkig leven') zet een jonge ondernemer ook voor een oneerlijke keuze van de moderne realiteit: een compensatie aanvaarden en verhuizen van de net opgerichte boerderij naar de stad of in het dorp blijven en in zijn eentje verder vechten voor de toekomst van zijn en werknemers. De Russische filmkunst vindt zich opnieuw in een revolutionair gesprek met de kijker. En het is een stem die niet aangenaam is te horen, maar verdient toch de aandacht, want hij stelt vragen en zoekt zelf de antwoorden op het eeuwige Russische raadsel 'Wat te doen?'.

**Olga Shakina, filmkritiek,
krant 'Vedomosti'**

'Het Filmfestival van Berlijn is het gevoeligst voor sociale boodschappen. Het lot van een arbeider in Rusland is vandaag even tragisch in de industrie als in de landbouw. De

boer uit 'Lang gelukkig leven' verpest zijn leven door dood geld te weigeren en de levende grond te willen sparen. De arbeider uit 'Voor Marx' gaat in de problemen omdat hij vecht voor zijn rechten op een veilige en regelmatig betaalde job. Industriële productie is vandaag schadelijk voor de gezondheid en soms gevaarlijk voor het leven. Niet te zeggen dat wie produceert, niet in staat is zijn eigen product te kopen door de armoede. Zo schieten allebei verhalen als een echt marxistisch horror-doublet'.

'Dolgaja stjastlivaja jhizn'
('Lang gelukkig leven'), 2013
Regisseur: Boris Chlebnikov
www.imdb.com/title/tt2650954

GEBROKEN RUSSISCH

ONZE RUSSISCHE REDACTEUR MAAKT EEN INVENTARIS OP
VAN DE NATIONALE MENTALITEIT

door Ekaterina Verhees

Wij spreken hier niet over bieren en wodka. En draai maar liefst geen 'Kalinka-Malinka' op een trouwfeest van een Litouwse vrouw met haar Vlaamse man. Ex-Sovjet betekent niet meteen Russisch. Maar sommige mentaliteitsmicroben zijn toch afkomstig van de voormalige Sovjet-Unie, samen zijn deze landen besmet tijdens de 70 jaar van gedwongen russificatie.

Vele mensen vragen me waarom ik me Katya laat noemen, het verkleinwoord van mijn volledige naam zoals die op mijn identiteitskaart staat – Ekaterina. Gewoonlijk maak ik er een flauw grapje over, dat mijn naam te moeilijk is om hem uit te spreken zonder zeven fouten te maken in alle twee woorden. Niemand let op het tweede deeltje van mijn naam: Anatoljevna. Ekaterina Anatoljevna Verhees, dit is mijn

naam. Ik was 15 jaar oud toen het IJzeren Gordijn viel en we ons plots op de internationale kaart bevonden. Ook in de internationale kranten, waar, oh lieve hemel, onze laatste communistische leider gewoon Mikhail werd genoemd en niet Mikhail Sergejevitsch, zoals het niet zolang geleden absoluut moest.

Faces and names

Volgens een sociologisch onderzoek van de Public Welfare Foundation kent een op drie Amerikanen de naam van zijn opa niet. Schandalig?

De Britse antropoloog Gregory Bateson zag de familiale banden als een criterium voor het bepalen van de 'maturiteit' van beschavingen: hoe 'rijper', hoe minder rol de bloedrelaties spelen. Op deze schaal ziet Rusland er nog steeds heel patriarchaal uit in vergelijking met het Westen. Het woord 'patroniem', of vadersnaam, duidt het ook aan. Dit fenomeen speelt een enorme culturele rol.

Met patroniem moet je iedereen aanspreken: wie ouder is dan jou of ouder dan 18 is, wie je nog niet goed kent en in alle zakelijke relaties. Met het patroniem moet je ook altijd 'u' gebruiken. Een heleboel fijne nuances van de etiquette. Vind je de Japanse etiquette moeilijk?

Nu, stelt u maar eens voor dat deze eeuwenlange traditie en diep in ons gedragsmodel ingegraven elementen plots verdwijnen zonder 'tot ziens' te zeggen. In de jaren 1990 moesten

Moskoviet Ekaterina Anatoljevna Verhees is verward door de historische kruispunten aan het Moscouviaduct, Gent

Groeien met naam

In de populaire thriller 'Era van liefdadigheid' (1976) van de gebroeders Vajner, die later verscheen op tv als klassieke reeks 'Mesto vstrechi izmenit' nel'zia' ('De ontmoetingsplaats kan niet veranderd worden'), heeft het hoofdpersonage last van een specifiek Russisch probleem: 'Volodja, - stelde ik me voor en voelde me plots beschaamd: dat klonk stom zoals in de kleuterklas! Volwassen man, 22 jaar oud, eerste luitenant en – Volodja!' Vladimir Ivanovitsj moest het zijn, Volodja is een verkleinwoord. Ook populair in het Westen: Tania's, Anja's, Natascha's, hun namen klinken voor een Russisch oor als verkleinwoorden.

gesproken werd. En voor het eerst met 'u'. Initiatie door de benaming.

Met een verkleinwoord mochten in de Russische cultuur enkel vrienden, familieleden of mensen benoemd worden die lager stonden in de maatschappelijke hiërarchie, zoals een knecht of een misdadiger. De enige uitzondering was de naam van een monarch, maar dan met de volledige eerste naam en zijn titel.

Dus, als je me Ekaterina noemt, mis ik mijn patroniem erna of Uwe Majesteit ervoor. Liever Katya, dan zout op mijn culturele wonden. Mijn volledige naam gebruik ik nu alleen om documenten en artikels te ondertekenen. Het is een norm, een stille overeenkomst, die nooit overlegd was in de Russischtalige wereld.

sterker en strenger de hand is van de regerende macht. En dat heeft de grootste invloed op onze manier van denken, die zich weerspiegelt in onze taal. We hebben geen hulpwerkwoord 'hebben', het enige is 'zijn' en wordt enkel gebruikt in het passief of in de toekomst. Het is de beste metafoor voor de Russische filosofie. Een

Het is heel Russisch rond 'u' en 'jij' te dansen en voor de rest toch redelijk assertief te blijven, tot het arrogante toe.

Wij spreken elkaar gewoon aan met de eerste naam, ook in de zakelijke en officiële relaties, maar houden de beleefde aanspreking 'u' vaster dan ooit. Er is ook geen manier om een oudere of onbekende persoon met 'jij' aan te spreken. En met kennissen wordt de overschakeling naar 'jij' eerst overlegd.

Het is heel Russisch rond 'u' en 'jij' te dansen en voor de rest toch redelijk assertief te blijven, tot het arrogante toe. Het goed geïntegreerde middeleeuwse 'broederschap drinken' blijft ook actueler dan ooit onder Russen. Een wild ritueel van zelfvergiftiging, gekoppeld aan de ultieme beleefdheid.

Hebben of zijn?

Het gebruik van patroniemen is een gevolg van het imperiale verleden. Rusland heeft altijd gekozen voor expansie. Hoe groter het land is, hoe

persoon bepaalt niet wat hij krijgt: dat wordt gegeven aan hem op een of andere manier. Eerst door de vader, dan door een leraar, baas, overheid of god (het geloof was hier altijd getrouwd met de macht, ook toen er in plaats van de kerk een communistische partij was). Wat belangrijk is, is wat de persoon daarmee doet. Zo stel jij vast wat en wie jij bent – door wat jij bereikt met wat jij (niet) hebt.

wij onze vadersnamen weglaten in de alledaagse communicatie. Hoe kan men anders een nieuwe CEO John Smith aanspreken met hetzelfde respect als zijn Russische secretaresse Natalja Petrovna Ivanova? Of de naam Bill Clinton naast Boris Nikolajevitsch Yeltsin politiek correct zetten in een nieuwsbericht? Maar de generatie van de hedendaagse Russen kent nog de tijd, wanneer een tiener vanaf zijn 18de als een volwassen erkend werd, en ook met zijn of haar volledige naam aan-

Hebzucht is immoreel

Het is geen toeval dat het communisme wortel kon schieten in de grote landen met dezelfde totalitaire aanpak. Met zo een levensfilosofie waarbij alles wordt 'gegeven', valt het idee van de gelijke verdeling perfect mee. Het delen is cruciaal en diep in de mentaliteit verankerd. Sinds de kleuterschool wordt ons geleerd dat gierig zijn niet mooi is. Het enige en heel oude kinderrimpje dat bedoeld is voor het echt pijnlijke pesten gaat over 'zhadina-goviadina' – 'gierige rundskop'. Niemand weet precies waarover het gaat, het klinkt echt zinloos, en misschien daarom bijzonder vervelend. Het idee van alle vormen van sparen leidt Russen naar hebzucht en dat maakt ze niet echt geschikt voor de moderne economie.

Karlsson vs Pippi Langkous

Zweedse kinderschrijfster Astrid Lindgren had niet verwacht dat haar boek 'Karlsson van het dak', niet zo belangrijk en succesvol in haar eigen land, een tijdloze hit zou worden in Rusland. Karlsson is oorspronkelijk een negatief personage, een leerzaam voorbeeld van hebzucht en egoïsme met alle rampzalige gevolgen, van in de stofzuiger vernietigde gordijnen tot het lokken van twee gevaarlijke misdadigers in haar vriend zijn woonkamer. De befaamde vertaler Liliana Lungina schreef een geestige adaptatie van het oorspronkelijke boek. Een heel succesvol stapje te ver voor een vertaler. Het ethische conflict met hebzucht en andere 'slechte' gedragsafwijkingen wordt in de Russischtalige versie gebracht met een geweldige humor van de vertaler: de ouders lachen nog steeds mee. De authentiekere versie was al gepubliceerd in de jaren 1990, maar werd een grote teleurstelling voor drie generaties van Karlssons fans: de academisch juiste vertaling bleek gewoon saai te zijn.

70 jaar van communistische propaganda en relatieve armoede hebben ook hun werk gedaan. Wij hebben te lang met minachting gekeken naar de onschuldige maar toen niet bereikbare spullen, die je leven gewoon gemakkelijker of aangener maken.

De hedendaagse Rus consumeert buiten zijn basisbehoeften redelijk chaotisch en dat levert soms absurde toestanden op. Een nieuw doel van het Russische ministerie van cultuur klinkt schokkend voor de ex-natie van ruimtevaarders en ingenieurs maar heeft zijn zin: 'een klant opvoeden'. De klant heeft inderdaad wat begeleiding nodig, want hij gooit geld door deuren en vensters, verliest zijn derde smartphone op een vijfde feestje deze week, rijdt te snel en te zat met een nog niet volledig afbetaalde auto en boekt Madonna voor een verjaardag van zijn ceo. Het is wat wij nu over 'typisch Russisch' in de wereldkranten lezen. En dat heel vaak klopt.

Communistische snob

De Sovjet-Unie werd gesticht als een vereniging van 'arbeiders en boeren'. Maar je zal misschien nergens hetzelfde beroepssnobisme tegenkomen als bij hun nakomelingen. In plaats van de financiële hiërarchie kwam de communistische intellectuele rijkdom. De ganse generatie geboren na de tweede wereldoorlog haalde ingenieursdiploma's en bouwde een land op waarop wij nog steeds trots zijn, alhoewel het niet meer bestaat. De generatie geboren in de jaren 1980 wou massaal – moest willen door de nieuwe werkelijkheid – managersdiploma's halen. Maar het belangrijkste is nog niet veranderd. Men moet marginaal of gewoon stom zijn om geen hoog onderwijs te krijgen in Rusland: de opleiding aan de staatsuniversiteiten blijft nog steeds gratis. Het enige criterium is slagen voor toegangsexamens: de garantie dat het intensieve en inderdaad intellectueel discriminerende programma een haalbare kaart zou zijn voor een student.

Genoeg, ik wil nog

De hele Russische geschiedenis is een verhaal over te ver gaan. Met drinken en eten, stelen en werken, roken en sporten, maakt niet uit, de Rus kan een Russische roulette maken van alles, als hij 'Bez tsarja v golove' – 'zonder baas in zijn hoofd' is, dus ignoreert de rationele redenering een volgt een emotioneel doel. Een van de pijnlijkste episodes in de Russische klassieke literatuur is geschreven door Dostoevskij in 'De Idiot': 100 000 roebel – 10 jaar van het zorgeloze leven in die periode – in het vuur gegooid door een personage om 'de ziel te zien' van de andere.

Van IJzergordijn naar de ijzerdeur

zelfde beroepssnobisme tegenkomen als bij hun nakomelingen. In plaats van de financiële hiërarchie kwam de communistische intellectuele rijkdom. De ganse generatie geboren na de tweede wereldoorlog haalde ingenieursdiploma's en bouwde een land op waarop wij nog steeds trots zijn, alhoewel het niet meer bestaat. De generatie geboren in de jaren 1980 wou massaal – moest willen door de nieuwe werkelijkheid – managersdiploma's halen. Maar het belangrijkste is nog niet veranderd. Men moet marginaal of gewoon stom zijn om geen hoog onderwijs te krijgen in Rusland: de opleiding aan de staatsuniversiteiten blijft nog steeds gratis. Het enige criterium is slagen voor toegangsexamens: de garantie dat het intensieve en inderdaad intellectueel discriminerende programma een haalbare kaart zou zijn voor een student.

Er is maar een probleem: met de val van de Sovjet-Unie verdween ook een structuur die 90% van de industrie met elkaar verbond. Nu ligt die verspreid over vijftien soevereine staten. Daarom onderhoudt Rusland zijn economie niet met productie, maar

met aan- en verkoop. Het rolmodel is nu een 'creatieve klasse' – dit is de nieuwste term in de Russische media.

De andere verhongerde professionals passen zich aan en worden managers

je het gevoel dat de tweede wereldoorlog net gisteren was. Op de markt staat er een historische 'standbeeld': een galg van de periode. Een plaatje naast een ander monument zegt dat er iets gebeurd is op 20 december.

Men moet marginaal of gewoon stom zijn om geen hoog onderwijs te krijgen in Rusland

of vertrekken naar een ander land, waar het socialisme ondertussen op een andere dan een totalitaire manier werkt en al veel bereikt heeft. De wetenschap bloeit, je kunt met een werkloosheidsuitkering overleven en je moet geen ijzeren deur met minstens twee verschillende sloten laten installeren om jouw trouwring, toaster en gsm te beschermen. Hoe beschrijf je anders vandaag een gezonde maatschappij?

In verleden tijd

Niet zo ver van Moskou ligt er het stadje Volokolamsk. Als je daar bent, krijg

Zonder jaar. Deze oorlog lijkt hier nooit voorbij te zijn. In de andere steden is het misschien niet zo evident. Maar het respect voor de prijs, die onze grootouders hebben betaald voor deze wereldramp, is nog steeds een deel van de verplichte schoolopvoeding overal in Rusland. Dat gaat niet over nationalisme, dat gaat over familierelaties met het verleden.

Gelukkig voor ons of niet, hebben we de grote uitdagingen als traditie, daarom lijkt Rusland niet op het ook heel traditionele en patriarchale India. Daarom was een ruimtevlucht

Drie of een

Matrosjka's en dansen in traditionele jurken horen bij Rusland tot en met de 19de eeuw. Kussen en knuffelen ook. Het Rusland van de Sovjet-Unie is een stedencultuur, verslaafd aan industrie en technologie, gewend aan de anonimiteit. Wat de menselijke relaties betreft, zijn post-Sovjet Russen vaak onhandig. Hello-goodbye kussen zijn iets nieuws voor dit vele keren veranderde land. Het leven in de steden is heel stressvol en de privé ruimte wordt redelijk streng gerespecteerd.

ook mogelijk voor een land gefocust op gisteren. De grootste uitdaging voor de Russische mentaliteit vandaag is de totalitaire gewoonten te overwinnen en een goede manier te vinden om onszelf te blijven, ook in de toekomst.

Russen moeten opnieuw hun wortels zoeken onder straffe omstandigheden

MARIA TROFIMOVA OP UITWISSELING

‘VEEL BIJGELEERD IN BELGIË’

door jessica jacobs

Tot januari dit jaar studeerde de Russische Maria als uitwisselingsstudente aan de Thomas More hogeschool in Mechelen. Anderhalf jaar geleden, in 2011, kwam ze aan in België. Vol goede moed om Engels te leren en de wereld te ontdekken. Tijdens haar verblijf deed ze onderzoek naar stereotiepe beelden over Rusland.

‘Ik heb mijn verblijf twee keer verlengd’
Maria Trofimova

wel. Maar uiteindelijk heb ik mijn verblijf tot twee keer toe verlengd. Hierdoor ben ik in plaats van een half jaar, zoals gepland was, anderhalf jaar kunnen blijven. In die tijd heb ik heel veel mensen leren kennen die ik nu erg mis. Van de Belgen die ik er leerde kennen, zijn er zelfs enkele die Russisch spreken. Ik was verbaasd en heel opgetogen toen ik dit van hen te weten kwam.’

Hoe ben je in Mechelen terechtgekomen?

‘Aankankelijk had ik een aanvraag ingediend om naar Brussel te gaan. Deze werd afgewezen, maar een jaar later werd mijn aanvraag om in Mechelen te gaan studeren wel goedgekeurd.’

Hoe heb je deze periode in het buitenland ervaren?

‘Ik had nooit gedacht dat ik in België zo veel zou bijleren. Het begin was heel zwaar. Ik moest wennen aan de andere gedragsregels. In België lijken mensen meer gefocust op de regels. Wanneer een Rus haast heeft, zal hij niet wachten voor een rood licht. In België gebeurt dat meestal

Wat is je favoriete plek in België?

‘Oostende! Toen we met vrienden in Oostende waren, hebben we er zo veel vis gekocht dat we het niet eens op kregen. Vreemd genoeg vond ik de vis er niet goedkoop, hoewel de stad toch vlak aan zee ligt. Ook Dinant vond ik leuk. Een Russische vriend nam me er naar toe en toen bleek dat er daar heel veel Russen wonen.’

Waarin verschillen Belgen en Russen?

‘Over het algemeen zijn Belgen vriendelijker in de dagelijkse omgang, maar ze hebben wel veel meer moeite om zich open te stellen naar iemand die ze net leren kennen. Bij Russen is dat anders, eens we iemand hebben leren kennen, gaan we er ‘s avonds al onmiddellijk iets mee drinken.

Wij regelen nooit iets op voorhand en zijn heel spontaan, terwijl Belgen graag alles organiseren.'

Welke resultaten zijn er uit je onderzoek naar stereotypen gekomen?

'Belgen, vooral van de nieuwe generatie, hebben een relatief negatief beeld over Rusland. Dit komt door verschillende factoren, maar in de eerste plaats door de incorrecte informatie voortgebracht door Westerse en Russische media.'

Wat zijn je wensen voor de toekomst?

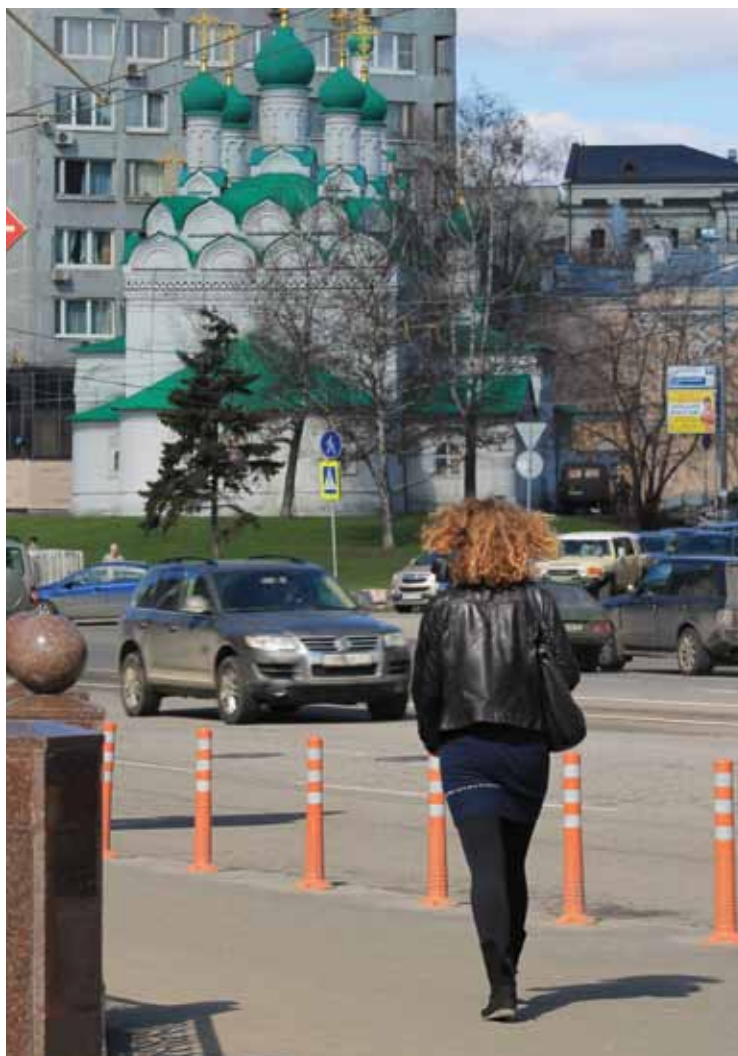
'In België heb ik iemand leren kennen die de saxofoon bespeelt. Ik wilde dit ook graag leren, maar mijn kotgenoten werden er gek van. Ze stelden me zelfs voor me te betalen, als ik maar zou stoppen met spelen. Dus dat wil ik nog steeds leren. Dit schooljaar behaal ik mijn bachelor in journalistiek, dus daarna zou ik graag met een master starten, liefst ergens in het buitenland. Ik wil heel graag eens naar Australië gaan en ooit twee kinderen krijgen.'

Uit Maria's onderzoek blijkt dat Belgen een negatief beeld hebben van Rusland.

WEG MET DE STEREOTIEPEN, FEEL COMFY!

Het typische aan stereotypen is dat iedereen ze kent en ze drastisch overdreven zijn. Russische vrouwen lopen op hoge hakken, bijvoorbeeld. Moskou loopt vol met vrouwen in hippe sportschoenen en comfy ballerina's. Wie in het dure Moskou wil overleven, moet hard werken. Dat kan wanneer je helemaal opgemaakt bent en op stiletto's loopt. Maar niemand zal je vreemd bekijken als je hakken wat lager zijn of je drie extra paar schoenen op werk hebt liggen om toch maar gemakkelijk de dag door te komen.

VLADLENA: 'DROMEN DOE IK IN HET RUSSISCH'

Mijn naam is verzonnen na de Oktoberrevolutie in 1917 en is eigenlijk een afkorting van 'Vladimir Lenin'. Maar het klinkt mooi, en in België weet zeker niemand waarvan het komt'

Het moeilijkste is schrijven en lezen. Mijn moeder stuurde me eerst naar een les Russisch, maar daar ging het niet zo goed. Mama leerde me zelf schrijven. Ze verbetert ook nu mijn spreekfouten en ik denk dat mijn Russisch nog steeds aan het groeien is. Elk jaar gaan we naar Oekraïne en daar heb ik de mogelijkheid om met de moderne taal up-to-date te blijven'

Iedere student Russisch in België heeft verschillende redenen om deze taal te leren. De zwemster Vladlena Moroz (18) uit Ieper is geboren in het Russischtalige Oekraïne, maar grootgebracht in Vlaanderen. Ze is Belgisch jeugdkampioen in vrije slag en zwemt nu voor een Oekraïense club. Als studente in modeontwerp, deelt Vladlena met 'Spasibo' haar eigen visie en gevoel van Russisch te zijn.

VLADLENA MOROZ

Ik spreek dagelijks Vlaams, maar thuis spreken we allemaal Russisch: papa, mama en mijn broer. Sommige woordjes zoals 'gemeentehuis' zeggen we toch soms in het Nederlands. Dromen doe ik ook in het Russisch. En het is nog onze geheime taal met mijn lief: hij is ook een Vlaming met Russischtalige ouders'

SHAPKA

EEN INTERNATIONALE MODETREND

door Jessica Jacobs

Anne Baeten is een studente Toegepaste Economische Wetenschappen, maar studeerde daarvoor Slavistiek en Oost-Europakunde aan de KU Leuven. In 2009 was ze op erasmus in Warschau, Polen. Daar vond ze tijdens een wandeling met haar ouders een bontmuts waar ze onmiddellijk weg van was. 'De verkoper beweerde dat het een echte shapka was van tijdens de Sovjet-Unie. Er staan zelfs een hamer en sikkel op', zegt Anne.

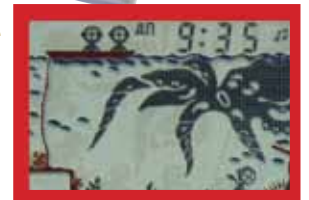
schrik had voor reacties op de hamer en sikkel die op de voorkant staan.'

Deze winterperiode waren namaakshapkas heel erg in de mode. Ze zijn goedkoper, minder warm en in de gewone kledingzaken te vinden. 'Ik vind shapkas geweldig. Mijn omgeving is het al gewoon mij met een shapka te zien. Maar andere mensen kijken natuurlijk wel wat raar als ik ze op heb. Meestal kijken ze me even aan en glimlachen dan. Ik ben ook op zoek naar een namaakshapka die niet zo warm is zodat ik ze ook als gewone muts kan opzetten.'

Haar ouders gaven haar de shapka als kerstcadeau. 'Ik vond ze gewoon mooi, maar het cliché speelde ook wel een beetje mee: ik studeer slavistiek, dus ik moet zo'n muts hebben. Het voordeel van de muts is dat ze ongelofelijk warm is maar tegelijk is dat ook wel een nadeel want in België is het vaak niet koud genoeg om ze op te zetten. In Warschau was het wel koud genoeg (tot -26°), maar daar durfde ik ze dan weer niet opzetten omdat ik

Een droom van elk Russisch kind in de jaren 1980 was het eerste elektronische zakspelletje 'Nu pogodi!' ('Wacht maar!') met een lcd-schermje van het bekende Sovjetmerk 'Elektronika'. Deze niet-officiële namaak van Nintendo series 'Wide Screen' (1981-1982) verscheen in 1984 en werd een groot succes voor de volgende tien jaar. Het eerste spel was gebaseerd op de klassieke cartoonreeks 'Nu pogodi!', de Sovjet 'Tom&Jerry' over een wolf en een haas. De andere scenario's werden volledig van Nintendo 'geleend'. Het spel werd geproduceerd door een tiental verschillende fabrieken in de voormalige Sovjetunie, en had daarom verschillende serienummers. In totaal kent de Russische markt 70 Elektronika zakspelen, maar de meeste Russen hebben slechts twee of drie meegemaakt en ontdekken vandaag 'de Russische Nintendo' opnieuw al op eBay.

'De geheimen van ocean'
dreigen drie duikers met
armen van octopus

SOVJET NINTENDO

In het 'Nu pogodi!' moet
een speler de eieren
ontvangen die sneller en
sneller uit de vier bomen
blijven vallen.

1984 - 1992: STAATSMONOPOLIE VAN EEN NAMAAK

FAMILIETAAL

BEGINNERS

KRUISWOORDRAADSEL

BROER VAN JE SCHOONZUS

Vervolledig aan de hand van de stamboom de zinnen en vul het ontbrekende woord in het kruiswoordraadsel in.

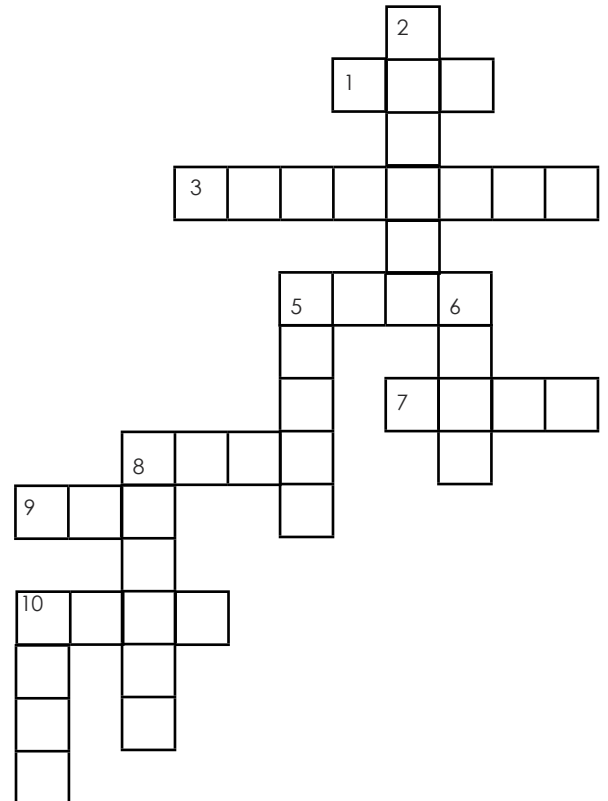

Horizontaal:

1. Николай ... Алёны.
3. Николай и Ольга ... Нины и Кирилла.
5. Сергей ... Тани.
7. Кирилл ... Алёны.
8. Сергей ... Ольги.
9. Сергей ... Бориса.
10. Нина ... Николая.

Verticaal:

2. Таня ... Сергея.
5. Ольга ... Алёны.
6. Галина ... Тани.
8. Таня ... Ольги.
10. Кирилл ... Сергея.

© Daria Tikhonova

HUISWERK: STUUR JOUW FOTO!

Orthodox Pasen werd dit jaar gevierd op 5 mei. Op 3 mei werd de Russische winkel in Antwerpen helemaal uitverkocht: 'Het is maar een halve wachtrij', zegt de ooggetuige Daria Tikhonova. Heb je ook iets Russischs en opvallends gezien? Deel je foto's op onze Facebook pagina www.facebook.com/pages/Spasibo

KOALA EN KAKAO

GEVORDEERDE

KRUISWOORDRAADSEL

GOED OPGELET?

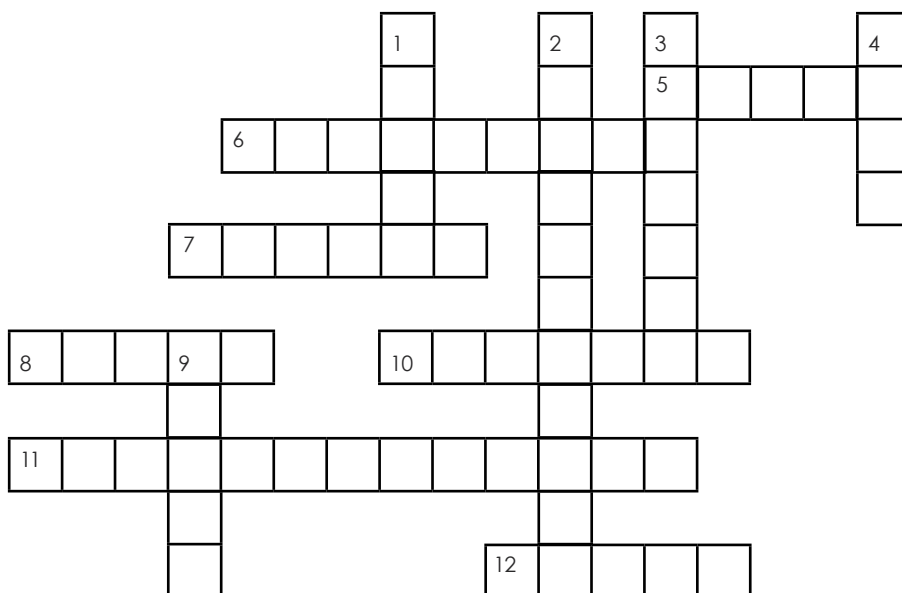
Hier gebruiken we alleen die woorden, die je al in deze editie tegenkwamen. Vul de juiste vertaling in.

Horizontaal

- 5. Gedichten
- 6. Intellect
- 7. Russische barbecue
- 8. Vorst
- 10. Traditionele waterkoker
- 11. Klasgenoten
- 12. Muts

Verticaal

- 1. Bloemen
- 2. Electronica
- 3. Ontmoeting
- 4. Circus
- 9. Vuur

PROFI

TONGBREKERS

JE DENKT DUS,
DAT JE RUSSISCH SPREEKT

Onze Russische redacteur denkt dat wel, maar in dit geval denken haar tong en brein anders.

ОДНАЖДЫ БЫЛ СЛУЧАЙ

**В ДАЛЕКОМ МАКАО - МАКАКА
КОАЛУ В КАКАО МАКАЛА.
КОАЛА КАКАО ЛЕНИВО
ЛАКАЛА, МАКАКА МАКАЛА,
КОАЛА ИКАЛА**

Те, кто водят хороводы — хороводоводы.
Те, кто изучают творчество хороводоводов — хороводоводоведы.
Те, кто любят читать хороводоводоведов — хороводоводоведофилы.
Те, кто ненавидит хороводоводоведофилов — хороводоводоведофилофобы.
Те, кто поедает хороводоводоведофилофобов — хороводоводоведофилофобофаги.
Те, кто ведет борьбу с хороводоводоведофилофобофагами — антихороводоводоведофилофобофаги.
Те, кто выдает себя за антихороводоводоведофилофобофагов — квазиантихороводоводоведофилофобофаги.

HOE RUSSISCH BENT U?

UW RUSSISCH GEDRAG IN UW DAGELIJKS LEVEN

'Het leven is gelukt', Andrej Logvin, 1997. Deze poster werd een herkenbaar symbool van de tijdgeest in de jaren 1990-2000 in Rusland. Een exemplaar bevindt zich in de verzamelingen van de Tretjakovgalerij, de poster is ook te zien in privé collecties.

1. Na de uitbetaling van uw loon

- a) verwent u zichzelf met een nieuw technologisch snufje.
- b) betaalt u de rekeningen.
- c) betaalt u uw schulden af.
- d) verwent u zichzelf met een nieuw technologisch snufje en de rekeningen en schulden mogen wachten.

2. De verwarming is aan en

- a) staat op het minimum, want u hebt een dikke trui aan.
- b) staat op kamertemperatuur, de ramen en deuren zijn toe.
- c) de ramen zijn toe, maar de deuren niet, misschien kan er zo ook een beetje warmte naar de badkamer...
- d) staat op kamertemperatuur met een raam open voor zuurstof en voor de kat.

3. De keuken is een plaats om

- a) te koken.
- b) te koken en soms gezellig te eten.
- c) vlug te eten.
- d) soms gezellig, soms vlug te eten, iets te drinken en af en toe de hele avond te praten met familie en vrienden.

4. Lege batterijen

- a) heeft u niet, u gebruikt alleen oplaadbare batterijen.
- b) spaart u in een speciaal zakje voor in een daarvoor bestemde afvalbak in een lokale supermarkt.
- c) spaart u jaren.
- d) gooit u gewoon weg bij restafval.

5. Onverwachte gasten staan voor de deur.

- a) 'Wat is er gebeurd?!'
- b) 'We hebben niet afgesproken, maar ik ga mijn best doen om een kwartiertje voor hen vrij te maken.'
- c) 'Wat een verrassing! Kom maar binnen!'
- d) Ze mogen niet weg totdat deze soep, hamburger en pannenkoeken opgegeten zijn!

6. U bent te gast bij vrienden. 'Kom maar binnen!'

- a) 'Dank u, mag ik ook gaan zitten?'
- b) 'Chocolade aan mevrouw! Een fles aan meneer!'
- c) 'Moet ik mijn schoenen uitdoen?'
- d) Schoenen moeten uit, de chocolade is voor mevrouw, de fles voor meneer en dan mag je rustig gaan zitten totdat de fles en chocolade op de tafel staan

7. 'Oei, oma is ziek!'

- a) Ik bel enkele rusthuizen op.
- b) Ik ga haar pannenkoeken brengen.
- c) Ik ga haar helpen en verhuis naar haar voor een tijdje als het nodig is
- d) 'Dan woont oma vanaf nu bij ons!'

8. Als een vrouw binnenkomt:

- a) zegt iedereen 'Hallo'
- b) alle vrouwen kijken naar haar
- c) alle mannen kijken naar haar
- d) staan de mannen op en helpen haar met een deur en een vest

9. Het feestje is geslaagd, de rekening ligt op tafel.

- a) U weet al precies tot elk centje wat uw deelname kostte aan de bar.
- b) U controleert de rekening nog een keer en herkent een paar

dingen helemaal niet.

c) U herkent een paar dingen helemaal niet maar vindt het te vervelend om een discussie te starten.

d) U betaalt alles. Het was toch een leuk feest!

10. Een zwarte kat steekt de straat over.

a) Een openbare weg is een gevaarlijke plaats voor huisdieren!

b) Is het niet dezelfde kat die gisteren 'Gemist' stond in de advertentie?

c) Wat een braaf beestje, ik neem hem mee naar huis!

d) Ik neem een andere weg of ik wacht totdat iemand deze ongeluksweg als eerste oversteekt.

Resultaat

A = 1, B = 2, C = 3, D = 4

10 – 20

U kent en respecteert de prijs van alles. Maar misschien kunt u zich soms wat kritischer afvragen of uw kennis voldoende is. Wie weet welke invloed een concentratie van de zwarte kleur op een bepaalde kat heeft op de magnetische velden van de Aarde?

21 – 30

U bent open voor verschillende meningen, ideeën en culturen, uw redenering is goed gebalanceerd, en soms durft u ook buiten uw comfortzone te gaan. Toch is het niet aan te raden om al het vijfde brave beestje naar uw klein huisje mee te brengen.

31 – 40

Zouden we niet beter verder in het Russisch spreken?

Met deze laatste tip in

het Nederlands: misschien woont u ooit in de toekomst niet meer in een nucleair afvalpunt, als u nu al met de sortering van uw afval begint! Een lege batterij vervuult 20 m² aarde.

WANNEER LACHEN?

NIEUWE RUSSISCHE GRAPJES MET FLEGMATIEK ACCENT

Russen glimlachen niet zo veel, omdat ze het grappigst zijn met een serieus gezicht

SCHOOLPROJECT

- Hallo, spreek ik met World SMM digital group?
- (fluisterend) Ja.
- Waarom fluisteren?
- Ik zit in de wiskundeles.

$$2+2=4$$

IN DE SUPERMARKT

Een klant vraagt vijftien citroenen.
De verkoopster heeft er maar twaalf.
Klant: 'Ik neem ze.'
Verkoopster: 'En wat ga ik nadien verkopen?'

TIJDSGEEST

'De eerste versie van het uurwerk Apple zal geen tijd tonen. Dat zal mogelijk zijn met de derde update.'

FEESTVARKENS

'Ik heb mijn kerstboom nog steeds niet weggegooid.'
'Misschien hoeft dat al niet meer.'

PUSSY RIOT

Pussy Riot is aan het optreden in de kathedraal.
Een priester springt binnen.
'Onmiddellijk stoppen!
Het is geen plaats voor een komedie!'
'Wie spreekt?'
'Chaplin!'

(*Vsevolod Chaplin één van de bazen van de Russisch-Orthodoxe kerk)

КОРОТКО ОБО ВСЁМ

© ESA-S. Corvaj

РУССКИЙ ЯЗЫК ДЕ ВИННЕ

Стр.34 Бельгийский космонавт Франк Де Винне покорял земную орбиту на русском, официальном рабочем языке российской космической станции «Мир». Сегодня он возглавляет Европейское космическое агентство, но по-прежнему помнит выученный во время подготовки к первому полету язык. О прочном базисе своего образования он рассказал «Спасибо». Лена Де Винне — писательница, поэт и телеведущая. Бельгийской публике она известна как автор «Дневника жены космонавта» и ведущая цикла передач «Россия для начинающих». В России она напечатала две книги стихов и выпустила в виде приложения для айпада детскую книгу «Джолли в цирке», которую переводят теперь и на нидерландский. Аудиториям двух стран трудно сопоставить все ее ипостаси. К общему знаменателю их сводит просветительская или благотворительная нацеленность всех ее занятий: по обе стороны границы Лена частый лектор в вузах и библиотеках, но это лишь одна миссия из многих. Мы расспросили ее об остальных.

РАССЛЕДОВАНИЕ

Стр. 22 В 2011 году министр образования Паскаль Смет подписал проект реформы в среднем образовании: ученики могут выбрать себе в качестве факультатива несколько новых иностранных языков, в том числе русский. С тех пор реформа не сдвинулась ни на шаг. В соседней Голландии такой же факультатив пользуется вдобавок все меньшим спросом у студентов. Прогнозы педагогов и госслужащих скептически, ведь популярность языка зависит от экономического влияния говорящей на нем страны, а деловые связи с Россией хоть и не слабеют, но остаются во многом все так же непредсказуемы, что и двадцать лет назад. Спрос на рынке труда на знание русского языка остается низким: за последние два года открылось в общей сложности 304 вакансии для русскоговорящих. Однако качество и система преподавания иностранных языков оставляют желать лучшего даже в таком скромном масштабе.

ОБРАЗОВАНИЕ

Стр.31 Переводчица Диана Аркуш преподает русский язык в двух вечерних школах и накопила огромный опыт и багаж наблюдений в работе со взрослыми учениками. Ее сильнейшей группе русский по большому счету не нужен. Разве что путешественнику Курту (стр.10) и Рие, у которой брат женился на украинке. Дирк увлекся русским,

когда в доме появился первый коротковолновый радиоприемник с неизвестными станциями, вещающими на всех языках мира. Журналистке Анник нравится в русском мелодия. У врача Ливе иногда бывают русские пациенты. Слепой переводчик Фредерик очарован и структурой, и эстетикой языка. А Дорин просто нравится еженедельные мозговые штурмы в обществе остроумных единомышленников. Чтобы удержать внимание такого класса, нужна не стандартная программа, а индивидуальный подход. Диана нашла с годами свое ноу-хау: на каждом уроке она бросает студентам вызов и озадачивает трудными вопросами. Что такое интеллект, например? Ответы принимаются только на русском

РУССКИЙ БЕРЛИН

Стр.14 «Спасибо» окунулся в уже устоявшийся быт русской диаспоры в Берлине. Взглянул на мелкооптовую закупку свечек в православной церкви, заказал пельмени в кафе «Байкал» и познакомился с художником Евгений Мартышевым, чьи картины украсили на этот раз

стены «Русского дома культуры». Всех его собеседников объединяло желание не просто быть радушно принятым в другой стране со своим культурным багажом, но и сослужить новому окружению насущную пользу.

ДРУГОЙ ВЗГЛЯД

Стр.10 Внештатный корреспондент «Газеты Западной Фландрии» Курт Лапере (42 года) путешествует уже восемь лет с рюкзаком по России вовсе не по заданию редакции. Каждый год он открывает все новые нетоптанные тропинки на национальных окраинах и в природных заповедниках. Но где бы он ни оказался, в Нижнем Новгороде, Иркутске или Москве, Курт уверен в одном: «Я ни разу не чувствовал себя в опасности».

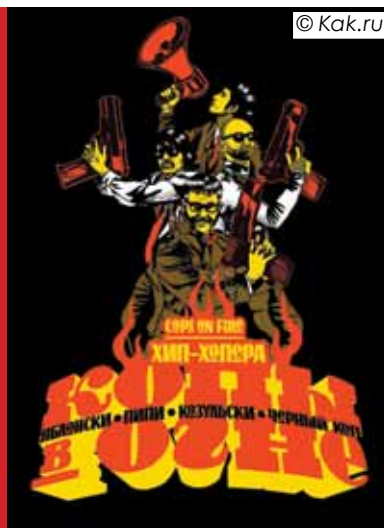
КАЗАНЬ

Стр.44 Уникальный город, где веками уживаются ислам и христианство, глазами нашего редактора Джессики Якобс и бельгийской студентки по обмену, которая собирается подработать добровольцем на ближайшей Казанской универсиаде.

КУЛЬТУРА

Стр. 52 «Мы сами не ожидали, что спектакль вдруг окажется таким злободневным, изначально мы работали над абсурдистской историей», рассказывает о хип-хопере «Копы в огне» ее креативный продюсер Саша Пас. Не ожидали создатели и того, что результат их работы станет бомбой театрального сезона. Идея сплавить криминальный триллер с уличной эстетикой хип-хопа (и попутно найти остроумнейшее решение с интерактивными декорациями из картона работы Полины Бахтиной) обернулась настоящей революцией. «Абсурдистская история» сработала как пушечный заряд новой искренности, ради которой в зал на 400 мест набивалось на сотню больше человек. «Копы в огне» обкатали уже отретпированный моментальный успех на нескольких фестивалях в России. В портфолио накопилось несколько видео, а сама постановка пережила полный ребрендинг: в 2013 году спектакль идет с новой музыкой и текстами. Ближайшие гастролы: июль, Красноярск.

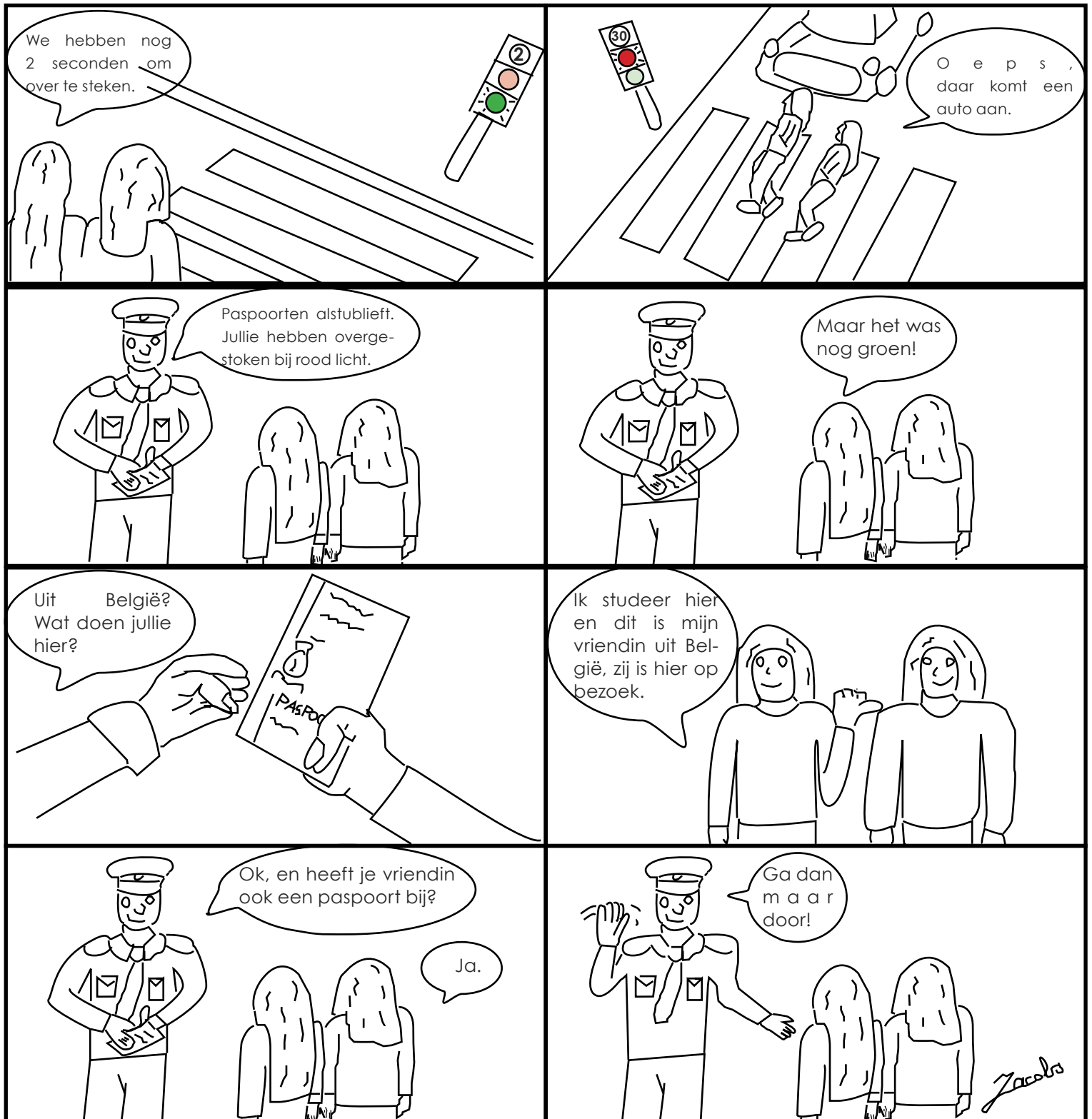

ОБРАЗ ЖИЗНИ

Стр.64 «Мы переехали в Бельгию, когда мне было пять лет. Плавать начала с девяти: мама записала меня в бассейн, который только открылся после реновации в Ипре. А папа сказал: «Спорт не хобби, будешь заниматься серьезно», - так началась карьера Владлены Мороз (18 лет), чемпионки Бельгии среди юношества по плаванию. Теперь она выступает за Украину, где, по ее опыту, подготовка серьезнее. «Одним плаванием не проживешь», рассуждает о больших стартах чемпионка. «Сейчас я учусь в школе на модельера. Рисую свои эскизы и сама шью.» Для «Спасибо» Владлена мобилизовала остальные таланты и вжилась в образы своих сверстников на территории бывшего Союза, на чьем языке Владлена еще говорит, но почти не пишет и не читает. Хотя sny ей, несмотря на ежедневный фламандский, сняты все равно на русском.

ONDERTUSSEN IN KAZAN

SOCHI
новЫЙ ГИД
по сочи

на русском и английском языках

